

□ **Konto 290 – „Odpisy aktualizujące należności”**

Konto 290 służy do ewidencji odpisów aktualizujących należności wątpliwe i odsetek od należności przypisanych a nie wpłaconych do dnia bilansowego.

W jednostkach budżetowych dokonuje się odpisów aktualizujących należności z tytułu odsetek przypisanych a nie zapłaconych, natomiast nie dokonuje się odpisów należności z tytułu dochodów i wydatków budżetowych.

Saldo MA konta 290 oznacza wartość odpisów aktualizujących należności oraz wartość odsetek należnych, a jeszcze niezapłaconych przez kontrahentów jednostki.

**TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 290
“ODPISY AKTUALIZUJĄCE NALEŻNOŚCI”**

Lp.	Treść operacji	konto
	przeciwstawne	
1.	Zmniejszenie odpisu w związku z zapłatą odsetek:	
	– działalności operacyjnej	750
	– funduszy celowych	851, 853
2.	Zmniejszenie odpisu w związku z umorzeniem oraz odpisaniem należności przedawnionych lub nieściągalnych	201, 234, 244

**TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 290
“ODPISY AKTUALIZUJĄCE NALEŻNOŚCI”**

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Wartość przypisanych ale nie zapłaconych do dnia bilansowego odsetek od należności:	
	– działalności eksploatacyjnej	750
	– działalności funduszy celowych	851, 853

2.3.

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych

□ **Konto 200**

- ewidencja analityczna w module Księga Główna: podział na odbiorców krajowych (1), zagranicznych (2), zaliczki na dostawy (6), należności przekazane do radcy prawnego (7 z kontami szczegółowymi odbiorców), należności do wyjaśnienia (8).
- ewidencję analityczną kontrahentów prowadzi się w module NZ.

□ **Konto 201**

- ewidencja analityczna w module Księga Główna: podział na dostawców krajowych (1), zagranicznych (2), dostawców zakupów inwestycyjnych (3), konta techniczne (4).

□ **Konto 220**

- Ewidencja analityczna dla: poszczególnych tytułów podatkowych, urzędów, odsetek budżetowych od poszczególnych tytułów.

□ **Konto 231**

- ewidencja analityczna w module Płace: dla poszczególnych rodzajów wynagrodzeń i na imiennych kartach wynagrodzeń poszczególnych pracowników i innych osób fizycznych otrzymujących wynagrodzenia.

Sposób obliczania potrąceń z wynagrodzeń pracowniczych:

Wynagrodzenia brutto

- (1) składka na ubezpieczenia emerytalne (9,76 %)

- (2) składka na ubezpieczenia rentowe (6,5 %)

- (3) składka na ubezpieczenia chorobowe (2,45 %)

- (4) zaliczka na podatek dochodowy liczona według właściwego dla osiągniętego przychodu progu od wynagrodzenia brutto pomniejszonego o pozycje 1 + 2 + 3

- (5) składka na ubezpieczenia zdrowotne, która pomniejsza kwotę zaliczki na podatek dochodowy: 7,5 % od wynagrodzenia brutto pomniejszonego o pozycje 1 + 2 + 3 (od 2001r. 7,75%)

= (6) wynagrodzenia netto

- (7) potrącenia zasądzone, np. alimenty

- (8) potrącenia dobrowolne, np. kasa zapomogowo-pożyczkowa

= (9) kwota do wypłaty

Przykład**Obliczanie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych**

Wynagrodzenie osobowe brutto pracownika w danym miesiącu wyniosło	2000,00 PLN	
1. Obliczenie wartości składek na ubezpieczenia społeczne: - składki na ubezpieczenie emerytalne - składki na ubezpieczenie rentowe - składki na ubezpieczenie chorobowe	$9,76\% \times 2000,00 = 195,20$ $6,5\% \times 2000,00 = 130,00$ $2,45\% \times 2000,00 = 49,00$	374,20
2. Ustalenie wartości podstawy obliczenia zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych: wynagrodzenie brutto <i>minus</i> koszt uzyskania = dochód <i>minus</i> składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracownika = podstawa obliczenia miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy (w zaokrągleniu do 1,00 PLN)	2000,00 -74,06 = 1925,94 -374,20 = 1552,00	1552,00
3. Miesięczna zaliczka na podatek dochodowy przed odliczeniem składki na ubezpieczenia zdrowotne przy stopie podatku 19%	$1552,00 \times 0,19 = 294,88$ <i>minus</i> kwota wolna od podatku -32,90 = 261,98	261,98
4. Obliczenie składki na ubezpieczenia zdrowotne: wynagrodzenie brutto <i>minus</i> składki na ubezpieczenia społeczne	$2000,00 - 374,20 = 1625,80$ $1625 \times 7,5\% = 121,94$	121,94
5. Należna zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych za dany miesiąc (w zaokrągleniu do 10 gr): zaliczka przed odliczeniem składki na ubezpieczenie zdrowotne <i>minus</i> składka na ubezpieczenie zdrowotne	261,98 -121,94 = 140,00	140,00

Pracodawca wypłaci pracownikowi:

Wynagrodzenie brutto	2000,00
<i>Mimus</i> składki na ubezpieczenia społeczne	-374,20
<i>Mimus</i> składki na ubezpieczenia zdrowotne	-121,94
<i>Mimus</i> zaliczka na podatek dochodowy	-140,00
= kwota do wypłaty (o ile nie wystąpią inne potrącenia)	1363,86

□ **Konto 234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”**

- ewidencję analityczną prowadzi się w podziale na poszczególne tytuły rozrachunków (np. zaliczki, czynsze, delegacje, odpłatności za telefony, itp.).

□ **Konto 240 – służy do ewidencji pożyczek udzielonych pracownikom ze środków ZFŚS.**

□ **Konto 241 – „Rozrachunki z tytułu potrąceń od wynagrodzeń”.**

Ewidencję analityczną prowadzi się w podziale na poszczególne tytuły rozrachunków np. składek na ubezpieczenie pracowników, alimentów, kar, grzywien, PKZP, SKOK, ROR, odpłatności za telefony, Izbę Lekarską, pożyczek mieszkaniowych.

□ **Konto 242 – „Pozostałe rozrachunki z kontrahentami”.**

Ewidencję analityczną prowadzi się w podziale na poszczególne tytuły rozrachunków np. wadnia, kaucje, odsetki od kaucji, różne depozyty, partycypacje, rozrachunki z poborowymi, pożyczki emeryci, dopłaty do wczasów – emeryci.

Wadnia i sumy zabezpieczenia właściwego wykonania robót nie wykorzystane zwraca się kontrahentom wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym były one przechowywane pomniejszonymi o koszty prowadzenia rachunku oraz prowizji bankowej za przelew na rachunek dostawcy lub wykonawcy – podstawa prawna art. 42 ust.3 i sty.75 ust.5 ustawy z dnia 10 czerwca 1994r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2002r. Nr 72 poz.664).

□ **Konto 243 - „Rozliczenia niedoborów, szkód i nadwyżek”.**

Ewidencję analityczną prowadzi się z podziałem na rozliczenia niedoborów i szkód, rozliczenie nadwyżek. Rozliczone niedobory i szkody ujmuje się w wartości ewidencyjnej

skorygowanej o dotychczasowe umorzenie. Sumę roszczenia z tytułu niedoborów i szkód zawinionych określa kierownik jednostki ustalając realną wartość niedoboru.

Różnicę dodatnią między tak ustaloną wartością roszczenia a wartością bilansową braków lub szkód zalicza się do przychodów przyszłych okresów księgowanych w korespondencji z kontem 840.

- Ujawnione w toku inwentaryzacji nadwyżki środków trwałych lub inwestycji wycenia się w wysokości poniesionych kosztów, a jeżeli wartość ta nie jest znana, to w aktualnej wartości godziwej z uwzględnieniem stopnia zużycia, jeżeli są to środki używane.

Na koncie 243 – nie księguje się nadwyżek ujawnionych przy odbiorze materiałów, wyposażenia, rozliczanych bezpośrednio z dostawcami w trybie korekt zwiększających zobowiązanie fakturowe (Ma konto 201B Rozrachunki z dostawcami).

Zasady wyceny nadwyżek są analogiczne jak dla ustalenia wartości niedoborów i szkód.

Do niedoborów i szkód niezawinionych powstałych w składnikach majątkowych zalicza się – w szczególności:

- niedobory naturalne mieszczące się w granicach norm,
- niedobory, szkody, spowodowane wypadkami losowymi,
- niedobory pozorne, wynikające z błędów ewidencji.

Niedobory i szkody zawinione stają się na podstawie decyzji prezydenta roszczeniami z tytułu niedoborów i szkód w stosunku do osób materialnie odpowiedzialnych.

Na roszczenia tworzy się rezerwę w wysokości wartości roszczenia.

Wartość rzeczowych składników majątku, która uległa obniżeniu na skutek uszkodzenia, zepsucia, ustala się w drodze oszacowania ceny ich sprzedaży.

Nie dotyczy to środków trwałych i wyposażenia. Kwoty odpowiadające niezawinionemu obniżeniu wartości zalicza się do kosztów lub strat nadzwyczajnych.

Dla przykładu na:

Bezsporne należności z tytułu niedoborów i szkód w rzeczowych składnikach majątku, na które urząd posiada pisemną zgodę gotowości spłaty przez osobę odpowiedzialną lub prawomocny wyrok sądu, ewidencjonuje się w kwocie ustalonej pretensji zwiększonej o zasądzone przez sąd koszty postępowania spornego oraz odsetki za zwłokę z tytułu nieterminowej spłaty Wn 244 – Ma 243. Na ujęte na koncie 244 – należności, tworzy się rezerwę.

Roszczenia z tytułu odszkodowań dochodzonych od PZU ewidencjonuje się na koncie 249B
Inne rozrachunki.

Niedobory i nadwyżki składników środków obrotowych nowych rozlicza się według cen
ewidencyjnych.

Niedobory gotówki w kasie księguje się w wysokości rzeczywiście stwierdzonego braku w
ciężar konta 243, Rozliczenie z tytułu niedoborów, szkód i nadwyżek i na dobro konta 101 –
Kasa.

a) Nadwyżki w kasie księguje się:

Wn 101 - Kasa

Ma 243 - Rozliczenie z tytułu niedoborów i szkód

b) Niedobory wyposażenia w użytkowaniu należy księgować:

Wn 243 – Rozliczenie z tytułu niedoborów, szkód i nadwyżek

Ma 013 - Wyposażenie w użytkowaniu

Dotychczasowe umorzenia:

Wn 072 – Umorzenie wyposażenia

Ma 243 - Rozliczenie z tytułu niedoborów i szkód

b) Nadwyżki wyposażenia w użytkowaniu ujmuje się w sposób następujący:

wartość początkowa :

Wn 013 - Wyposażenie w użytkowaniu

Ma 243 - Rozliczenie z tytułu niedoborów, szkód i nadwyżek

dotychczasowe umorzenie:

Wn 243 - Rozliczenie z tytułu niedoborów, szkód i nadwyżek

Ma 072 - Umorzenie wyposażenia

Analogicznie księguje się nadwyżki wyposażenia umorzone w wysokości 100 procent w
momencie wydania do użytkowania.

Wszelkie różnice ujmowane w drodze inwentaryzacji należy ująć w księgach rachunkowych
nie później niż w ciągu miesiąca następującego po miesiącu, w którym zostały ujawnione, a w
przypadku ich ujawnienia w miesiącu kończącym rok sprawozdawczy – nie później niż z datą
ostatniego dnia roku obrotowego.

Podstawą odpisania niedoborów, szkód – na właściwe konta kosztów i strat oraz roszczeń z
tytułu niedoborów zawinionych, stanowi decyzja prezydenta urzędu wydana na wniosek

przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej i zaopiniowana przez skarbnika (głównego księgowego).

□ **Konto 244 – „Dochody dochodzone na drodze sądowej”.**

Ewidencje analityczną prowadzi się z podziałem na osoby prawne, osoby fizyczne. Strona Wn tego konta koresponduje z kontem Ma 200.

Należności dochodzone na drodze sądowej księguje się w momencie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

Przy spłacie zasadzonych kosztów postępowania spornego i odsetek za zwłokę, które przypisuje się na koncie 244 na podstawie uprawomocnionego wyroku w korespondencji z kontem 840 lub należności na które wcześniej nie dokonano odpisu aktualizującego, równowartość wpłaty księguje się równolegle na WN 840, Ma 760 w części dotyczącej kosztów postępowania spornego oraz Ma 750 w części dotyczącej odsetek za zwłokę.

□ **Konto 245 – „Rozrachunki wewnątrzzakładowe”.**

□ **Konto 246 – „Rozrachunki budżetowe”**

□ **Konto 249 – „Inne rozrachunki”.**

Ewidencję analityczną prowadzi się z podziałem na: sumy do wyjaśnienia i inne tytuły rozrachunków.

□ **Konto 290 – „Odpisy aktualizujące należności”**

Ewidencja analityczna powinna zapewnić ustalenie odpisów należności wg tytułów i kontrahentów.

ZESPÓŁ 3 – Materiały i towary.

3.1.

Przeznaczenie kont.

Konta zespołu 3 służą do ewidencji zapasów rzeczowych, materiałów, towarów (310), a w szczególności ustalenia wartości materiałów i towarów w drodze dostaw nie fakturowanych oraz rozliczenia zakupu materiałów, towarów i usług – konto 300.

□ **Konto 310**

Służy do:

- ewidencji zapasów materiałów znajdujących się w magazynach własnych oraz obcych oraz wartości materiałów księgowanych w ciężar kosztów bezpośrednio po zakupie, ale nie zużytych do dnia inwentaryzacji.

3.2

Zasady wyceny

□ **Materiały i towary w drodze:**

- w ciągu roku obrotowego:
 - dla dostaw krajowych wycena według cen nabycia
 - dla dostaw z importu wycena według ceny zakupu.
- na dzień bilansowy:
 - dla dostaw krajowych wycena według ceny zakupu,
 - dla dostaw z importu wycena według ceny zakupu + opłaty manipulacyjne i cło.

□ **Dostawy nie fakturowane:**

- w ciągu roku obrotowego i na dzień bilansowy dla wszystkich dostaw wycena według cen zakupu.

□ **Materiały:**

- w ciągu roku obrotowego:
 - konto 310 – wycena według cen zakupu
- na dzień bilansowy:
 - wycena według ceny nabycia z ostatnich faktur.

Ewidencja materiałów prowadzona do konta „Materiały” powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu zapasów wg miejsca ich znajdowania się i osób, które są za nie odpowiedzialne (np. według dowodów odbioru lub na podstawie odczytów z mierników zużycia wody, energii cieplnej, elektrycznej)

□ **Konto 300 – „Rozliczenia zakupu”.**

Służy do ewidencji rozliczenia zakupu materiałów, robót i usług wszystkich rodzajów działalności, również do ustalenia wartości materiałów w drodze, dostaw i usług niefakturowanych

- księgowania po stronie Wn:
 - faktury dostawców krajowych na zakup materiałów i towarów oraz robót i usług według cen nabycia (Wn 300 Ma 201)
 - faktury dotyczące zakupu środków trwałych, dóbr inwestycyjnych w wartości brutto (Wn 300) (Ma 203)
 - faktury dotyczące zakupu robót i usług w wartości brutto lub netto (Ma 201)
 - faktury dostawców zagranicznych dotyczące zakupu materiałów i towarów – w cenie zakupu – przeliczona po kursie z SAD (Ma 201)
- księgowania po stronie Ma:
 - przyjęte dostawy materiałów i towarów według cen nabycia (Wn 310)
 - przyjęte dostawy dóbr inwestycyjnych i środków trwałych (Wn 080)
 - zarachowanie kosztów usług obcych oraz materiałów bezpośrednio w koszty (Wn konta zespołu 4)

Na koniec roku materiały w magazynach podręcznych podlegają spisowi z natury, wycenie i ujęciu odpowiednio na koncie Wn 310 Ma 400.

O wartość zinwentaryzowanych materiałów zmniejsza się koszty okresu, na koniec którego przeprowadzono inwentaryzację, a jednocześnie wyksięgować należy wartość

zapasów wprowadzonych na konto 310 na podstawie spisu na koniec poprzedniego okresu.

□ **Konto 310 – „Materiały”.**

- księgowania po stronie Wn:
 - przyjęcie dostawy materiałów lub towarów w cenach nabycia (Ma 301)
 - nadwyżki inwentaryzacyjne (Ma 243)
- księgowania po stronie Ma:
 - rozchód materiałów do zużycia na potrzeby działalności (Wn konta zespołu 4)
 - rozchód towarów i materiałów do sprzedaży (Wn 761)
 - niedobory inwentaryzacyjne (Wn 243)

Konto 310 - może wykazywać saldo Wn, które wyraża stan zapasów magazynowych w cenach nabycia. Rezygnuje się z ujmowania na koncie 310 przychodów i rozchodów materiałów oraz towarów zakupionych pod konkretne zamówienia wydziałów - przeznaczone do bieżącego zużycia lub wręczenia zaproszonym gościom.

Zakupione materiały i towary odnosi się w tych przypadkach na bieżąco w ciężar konta zespołu 4 oraz ewidencjonuje się na koszt ogólny wydziału dokonującego zakupu.

Materiały niez użyte do końca roku obrotowego obejmuje się spisem z natury i dokonuje się wyceny w cenie nabycia oraz ujmuje się ich wartość na koncie Wn 310 – zmniejszając równocześnie koszty.

Pod datą 31 grudnia następnego roku wartość tych zapasów odnosi się w koszty, a ujęte w następnym spisie wprowadza się podobnie na stan konta Wn 310.

Rzeczowe składniki majątku obrotowego wycenia się na dzień bilansowy według ich wartości wynikających z ewidencji.

3.3

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych

□ **Konto 300:**

- ewidencję analityczną prowadzi się na kontach księgowych w module Księga Główny w podziale na: zakup materiałów (1), zakup środków trwałych (2),
- ponadto każda z wydzielonych grup zawiera podział analityczny dla prawidłowego rozliczenia podatku od towarów i usług

□ **Konto 310:**

- ewidencję analityczną prowadzi się na kontach księgowych w module Rejestr Główny
- ewidencja magazynowa prowadzona jest w module Rejestr Zakupów

Materiały rejestrowane są w magazynie w zmiennej cenie ewidencyjnej, rozchód materiałów wyceniany jest według metody FIFO tj. pierwsze przyszło pierwsze wyszło.

ZESPÓŁ 4 – Koszty według rodzaju i ich rozliczenia.

4.1

Przeznaczenie kont

□ **Konta zespołu „4” przeznaczone są do:**

- ewidencji kosztów w układzie rodzajowym (konto 400),
- ewidencji kosztów amortyzacji (konto 401),
- rozliczenia kosztów (490) i kosztów do rozliczenia w czasie (640),

Na kontach zespołu „400S” ujmuje się również koszty działalności operacyjnej jednostki finansowane ze środków specjalnych jednostki budżetowej.

Na kontach nie księguje się:

- pozostałych kosztów operacyjnych (Wn 760) np. koszty procesowe – 760,
- kosztów operacji finansowych, w tym odsetek i prowizji od kredytów (Wn 902), niezwiązanych bezpośrednio z działalnością jednostki kosztów usuwania skutków wypadków drogowych i wypadków przy pracy, które księguje się na koncie 760,
- strat nadzwyczajnych (860S). Koszty związane z usuwaniem skutków zdarzeń niepowtarzalnych trudnych do przewidzenia, niezwiązane z działalnością i nie mieszczących się w ogólnym ryzyku gospodarowania np. kosztów usunięcia skutków pożaru, powodzi itp., które odnosi się na konto 860S „Straty nadzwyczajne”.
- kosztów obciążających bezpośrednio inwestycje lub środki trwałe (konto 080),
- kosztów finansowanych z funduszy specjalnych i celowych (851, 853),
- kosztów poniesionych przez jednostki lecz obciążających zgodnie z umową lub przepisami inne podmioty (np. sumy na zlecenie).

4.2

Zasady wyceny

□ **Poniesione koszty według rodzajów wycenia się według cen nabycia:**

- cena nabycia jest to rzeczywista cena zakupu obejmująca kwotę należną sprzedającemu (lub innemu podmiotowi) – z lub bez naliczonego podatku od towarów i usług podlegającego odliczeniu – w **każdym przypadku gdy zakup dotyczy sprzedaży opodatkowanej (nie oddziela się podatku od czynności)**. Natomiast w przypadku importu cena jest powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz o koszty bezpośrednio związane z zakupem, łącznie z kosztami transportu, załadunku i wyładunku, a pomniejszona o zmniejszenie ceny (rabaty, opusty, itp.) i odzyski.

4.3.

Zasady ewidencji syntetycznej

- Na stronie Wn kont zespołu 4 księguje się powstałe koszty proste (Ma konta zespołu 1,2, konto 300)
- Na stronie Ma kont zespołu 4 (poza kontem 490) księguje się zmniejszenia kosztów.
- W ewidencji syntetycznej wyróżnia się następujące pozycje kosztów rodzajowych:
 - 400 – służy do ewidencji kosztów prostych,
 - 401 – amortyzacji składników majątku trwałego,
 - 490 – rozliczenie kosztów (przeciwstawne 640, 641)
- Konto zespołu 4 (bez konta 490) może wykazywać w ciągu roku obrotowego tylko saldo Wn, wyrażające wysokość poniesionych kosztów
 - salda Wn przenosi się na koniec roku obrotowego na konto **860 WYNIK FINANSOWY**.

4.3.

Zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych

- W ewidencji szczegółowej wyodrębnia się dla zespołu kont 400 konta analityczne uwzględniające:
 - podział kosztów rodzajowych wg podziałek klasyfikacji budżetowej z dokładnością do pozycji paragrafu,
 - potrzeby sprawozdawczości wewnętrznej.
- Koszty w zespole 4 ewidencjonowane są w momencie ich poniesienia a nie dopiero w momencie ich zapłaty zgodnie z zasadą memoriałową.
- Należy pamiętać, że koszt to nie to samo co wydatek
- Ewidencja analityczna powinna być dostosowana do potrzeb planowania , analiz i sprawozdawczości ,
- Konto zespołu 4 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn , które wyraża wysokość poniesionych kosztów . Saldo kont zespołu 4 przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860 "Wynik Finansowy".
- Koszty proste - to koszty rodzajowo jednorodne nie podlegające dalszemu podziałowi rodzajowemu w danym podmiocie . Obejmują zużycie pierwotne czynników procesu pracy.
- Koszty złożone to takie pozycje zużycia , które w danej jednostce dadzą się rozłożyć na elementy prostsze. Podstawą rozróżnienia jest dowód księgowy z niego wynika czy koszt jest prosty czy złożony. Wszystkie usługi własne wykonane dla działalności podmiotu są kosztami złożonymi (koszty ogólne Urzędu).

Koszty grupowane są w tzw. układach kosztowych. Każdy z tych układów odgrywa inną rolę

- a) Układ rodzajowy wskazuje na rodzaj ponoszonego kosztu prostego, w ZPK występuje jako zespół 4 " Koszty według rodzajów",
- b) układ według zadań budżetowych , zwany także funkcjonalnym lub podmiotowym, a w ZPK według typów działalności, informuje o tym, gdzie i w związku z jakim wydziałem dany koszt został poniesiony co pozwala określić koszt funkcjonowania danego wydziału oraz realizowanych przez ten wydział zadań budżetowych. Do ewidencji kosztów według typów działalności służy symbolika zadań budżetowych ustalona na etapie sporządzania projektu budżetu.

Ewidencja kosztów i opisywania dokumentów związanych z realizacją zadań budżetowych.

Konstrukcja budżetu zadaniowego przewiduje odpowiednie grupowanie wszystkich wydatków związanych z realizacją zadania budżetowego niezależnie od podziału klasyfikacji budżetowej.

Koniecznym elementem jest ewidencja pełnych kosztów poszczególnych zadań zarówno operacyjnych jak i majątkowych (remontowych, inwestycyjnych).

Realizacja budżetu zadaniowego wymaga prawidłowego opisywania dokumentów źródłowych przez wskazanie wydziału, numeru zadania budżetowego, klasyfikacji z wyraźnym zaznaczeniem, że dotyczą one zadania bezpośredniego lub zadania zaliczonego do kosztów ogólnych wydziału lub Urzędu.

Prawidłowo opisane dokumenty stanowią podstawę ewidencji księgowej. W efekcie końcowym dostarczą Zarządowi Miasta informacji o kosztach realizowanych zadań, oraz kosztach utrzymania wydziału.

Dla celów ewidencji kosztów związanych z realizacją zadań budżetowych przyjęto inny podział kosztów niż dla celów planistycznych. Sposób podziału kosztów dla celów ewidencyjnych opisano w sposób szczegółowy poniżej.

Na całkowity koszt realizacji zadania budżetowego składają się koszty bezpośrednie (wydatki bezpośrednie), koszty pośrednie, które obejmują zgodnie z budżetem zadaniowym koszty ogólne wydziału i koszty ogólne Urzędu.

Koszty operacyjne to:

Koszty bezpośrednie (wydatki bezpośrednie) obejmują: koszty związane z zakupem dóbr, zlecaniem usług na zewnątrz, zatrudnianiem tymczasowych pracowników pomocniczych, wypłaty zasiłków i innych świadczeń w ramach zadań budżetowych.

Pozycja kosztów bezpośrednich nie uwzględnia nakładu pracy pracowników Urzędu, w związku z przygotowaniem, realizacją oraz kontrolą wykonania zadania (płace + narzuty).

Celem zapewnienia prawidłowego kwalifikowania wspomnianych wyżej kosztów bezpośrednich a następnie ich ewidencji w księgach rachunkowych dyrektorzy wydziałów lub wyznaczeni przez nich pracownicy zobowiązani są do odpowiedniego opisywania dokumentów finansowych tj. faktur, rachunków itp. przez wskazanie:

- numeru zadania bezpośredniego,
- klasyfikacji budżetowej przypisanej do zaplanowanych zadań a wynikającej z corocznej uchwały w sprawie szczegółowego podziału dochodów i wydatków Miasta Poznania na rok sprawozdawczy oraz ustalenia planu finansowego zadań zleconych z zakresu administracji rządowej na rok sprawozdawczy i zmian do tej uchwały,
- charakteru zadania (własne gminy, powiatu czy z zakresu administracji rządowej zlecone gminie lub powiatowi),
- kwoty przypadającej na zrealizowane zadanie.

Jeżeli dany dokument dotyczy kilku zadań budżetowych fakt ten należy udokumentować poprzez wpisanie na odwrocie dokumentu numerów zadań w szczególności wyżej określonej.

Koszty ogólne wydziału, obejmują ponoszone w danym okresie koszty rzeczowe związane z obsługą stanowisk pracy np. *płace z narzutami, materiały biurowe, sprzęt biurowy, rozmowy telefoniczne, szkolenia, delegacje, koszty transportu własnego i obcego, prasy, umundurowania.*

Koszty te zostaną przypisane do poszczególnych wydziałów. W każdym wydziale – jednostce równorzędnej, koszty ogólne wydziału rozpoczynają się od numeru „00” np. koszty ogólne

wydziału dla Wydziału Finansowego otrzymują symbol „00 Fin KOW”. Liczba etatów realizujących dane zadanie stanowi podstawę rozliczenia kosztów ogólnych wydziału (wycena zadania budżetowego). Koszty te podlegają rozliczeniu w układzie miesięcznym. Wykaz wydziałów stanowi załącznik nr 8.

Koszty ogólne Urzędu obejmują poniesione w danym okresie koszty utrzymania budynków Urzędu tj. koszty oświetlenia, ogrzewania, sprzątanania, konserwacji, zużycia wody, ścieków, remontów itp.), podlegają rozliczeniu po zakończeniu miesiąca w koszty realizowanego zadania budżetowego. Podstawę rozliczenia stanowi liczba etatów.

Klasyfikacji kosztów należy dokonywać wykorzystując w tym celu poniższy załącznik do planu kont.

Załącznik do Planu Kont

RODZAJ WYDATKÓW BUDŻETOWYCH WG PARAGRAFÓW

	§	Symbol	Rodzaj kosztu		
			Bezp.	KOW	KOU
<i>Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego</i>	2320	101	X		
<i>Dotacja podmiotowa z budżetu dla szkoły wyższej</i>	2520	101	X		
		102	X		
		103	X		
<i>Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej szkoły lub innej niepublicznej placówki oświatowo-wychowawczej</i>	2540		X		
<i>Dotacja podmiotowa z budżetu dla instytucji kultury</i>	2550		X		

<i>Dotacja podmiotowa z budżetu dla samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej</i>	2560	X
<i>Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych</i>	2580	X
<i>Dotacja podmiotowa z budżetu dla publicznych szkół i innych publicznych placówek oświatowo-wychowawczych</i>	2590	X
<i>Dotacja przedmiotowa z budżetu dla zakładu budżetowego lub gospodarstwa pomocniczego</i>	2610	X
<i>Dotacja przedmiotowa z budżetu dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych</i>	2630	X
<i>Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom</i>	2810	X
<i>Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom</i>	2820	X
<i>Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych</i>	2830	X
<i>Wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych w wysokości 2 % uzyskanych wpływów z podatku rolnego</i>	2850	X
<i>Wpłaty gmin do budżetu państwa</i>	2930	X

<i>Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń</i>	3020		X	X
<i>Różne wydatki na rzecz osób fizycznych</i>	3030			
- diety		101	X	
- udział w komisjach		102	X	
- opinie biegłych		103	X	X
<i>Świadczenia społeczne</i>	3110			
- dodatki mieszkaniowe – spółdzielcze		101	X	
- dodatki mieszkaniowe – komunalne		102	X	
- dodatki mieszkaniowe – zakładowe		103	X	
- dodatki mieszkaniowe – inne		104	X	
- dodatki mieszkaniowe specjalne – spółdzielcze		105	X	
- dodatki mieszkaniowe specjalne – komunalne		106	X	
- dodatki mieszkaniowe specjalne – zakładowe		107	X	
- dodatki mieszkaniowe specjalne – inne		108	X	
- czynsz dla poborowych		109	X	
- zasiłki poborowych		110	X	
- rekompensata poborowych		111	X	
- pomoc finansowa dla repatriantów		112	X	
<i>Stypendia różne</i>	3250		X	
<i>Wynagrodzenia osobowe pracowników</i>	4010	*		XX*
<i>Dodatkowe wynagrodzenia roczne</i>	4040			XX*
<i>Uposażenia żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz funkcjonariuszy</i>	4050			XX*
<i>Honoraria</i>	4090		X	

Wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne (osoby fizyczne)	4100		
- opłata targowa	101	X	
- podatek od posiadania psów	102	X	
Składki na ubezpieczenia społeczne	4110	X	XX*
Składki na Fundusz Pracy	4120	X	XX*
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	4130	X	
Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	4140		XXX
Zakup materiałów i wyposażenia	4210		
- pogotowie kasowe i zaliczki	101		XXX
- materiały biurowe typowe i specjalne	102		XXX
- druki z wyjątkiem W.Komunikacji	103		XXX
- materiały eksploatacyjne zw.z utrzymaniem obiektów	104		XXX
- papier: ksero, drukarki, fax	105		XXX
- tonery i tusze	106		XXX
- meble, dywany i wykładziny	107		XXX
- wyposażenie (kalkulatory, niszczarki, sprzęt AGD, RTV)	108		XXX
- środki czystości dla wydziałów	109		XX
- paliwo, części zamienne	110	X	
- artykuły spożywcze, w tym: woda	111		XXX
- kwiaty, wieńce – pomniki	112		XXX
- kwiaty, wieńce – pozostałe	113		XXX
- upominki – darowizny	114		XXX
- upominki – inne	115		XXX
- świadczenia na rzecz pracowników: okulary, odzież robocza i reprezentacyjna	116		XXX
- prasa, czasopisma, dzienniki i inne wydawnictwa	117		XXX

- druki komunikacyjne (m.in. prawa jazdy, świadectwa kwalifikacyjne, dowody rejestracyjne i inne W.Kom.)	118	X		
- pozostałe zakupy, w tym m.in.: paski do frankownicy, leki i opatrunki, szczepionki p/grypie	119	X		XXX
Zakup środków żywności	4220		0	0
Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	4240	X		
Zakup energii	4260			
- energia, w tym: WMK, Archiwum ul.28 Czerwca i ul.Kasprzaka	101			XXX
- gaz, w tym: WMK, Archiwum ul.28 Czerwca i ul.Kasprzaka	102			XXX
- woda + ścieki, w tym m.in.: WMK, Archiwum ul.28 Czerwca i ul.Kasprzaka	103			XXX
- energia cieplna, w tym m.in.: WMK, Archiwum ul.28 Czerwca i ul.Kasprzaka	104			XXX
Zakup usług remontowych	4270			
- ważniejsze remonty	101	X		XXX
- konserwacje, naprawy, w tym m.in.: WMK, urządzeń melioracji wodnych, samochodów Straży Miejskiej	102	X		XXX
- konserwacje central telefonicznych	103			XXX
- remonty bieżące, opracowania dokumentacji, ekspertyzy	104	X		XXX
- dzierżawa urządzeń SKD	105			XXX
- opłata abonamentowa (W.Informatyki)	106	X		
Zakup usług zdrowotnych	4280			XXX
- badania okresowe pracowników				

Zakup usług pozostałych	4300			
- czynsze i najmy (WMK, Archiwa, Magazyny), Straż Miejska i Biuro Rady -	101			XXX
- dozór ochrona obiektów	102			XXX
- utrzymanie czystości, mycie okien, wywóz nieczystości, odśnieżanie	103			XXX
- koszty obsługi Pozserwis	104			XXX
- ogłoszenia prasowe	105	X		XXX
- usługi introligatorskie + Powielarnia druki nietypowe, wizytówki, WMK - usł.kserog.świadczone przez GEOPOZ	106			XXX
- wykonanie pieczętek, pieczęci, tabliczek	107			XXX
- dzierżawa kserokopiarek dla UAM	108			XXX
- opracowania, ekspertyzy, badania	109	X	XX	XXX
- tłumaczenia	110	X	XX	XXX
- usługi pocztowe	111			XXX
- doręczenia zastępcze (Urząd i W. Finansowy)	112	X		XXX
- usługi telekomunikacyjne i radiofoniczne	113			XXX
- poz.usługi, w tym opłaty za zaniecz.środowiska, prawo do wykorzystys. częstotliwości, czyszczenie odzieży, utylizacja odpadów medycznych, konserwacja zbiorów muzealnych	114			XXX
- szkolenia pracowników - zewnętrzne-bez delegacji	115		XX	
- szkolenia pracowników - organ w UM	116			XXX
- obsługa spotkań, organizacja spotkań	117	X		XXX
- organiz. wycieczek, kolonie, wczasy dla niepełnospr.	118	X		
- goście zagraniczni, w tym hotele, bilety, konsumpcja	119	X	XX	
- bankiety, w tym konsumpcja	120	X		
- usługi transportowe	121	X		XXX
- tablice rejestracyjne - Wydział Komunikacji	122	X		
- usługi komunikacyjne MPK	123	X		

- przeglądy techniczne samochodów, naprawa samochodów	124	X	
- usługi związane z promocją Miasta – targi, akredytacja projektowanie i organizacja stoisk	125	X	
- Inkaso - opłata targowa osoby prawne	126	X	
- Inkaso - podatek od posiadania psów	127	X	
- Inkaso - sprzedaż biletów MPK	128	X	
- sporządzanie spisów wyborców	129	X	
- utrzymanie lokali wyborczych	130	X	
- plakatowanie dot. Wyborów	131	X	
- druk obwieszczeń	132	X	
- usługi wydawnicze – IKS	133	X	
- usługi wydawnicze – KMP	134	X	
- usługi wydawnicze Biuletyn Miejski	135	X	
- usługi wydawnicze Dziennik Urzędowy Miasta	136	X	
- usługi wydawnicze pozostałe	137	X	
- usługi CIM	138	X	
- prowadzenie terapii zajęciowej	139	X	
- dofinansowanie dokształcania	140		XX
- upominki – darowizny	141		XXX
- upominki – pozostałe	142		XXX
- usługi wydawnicze - reklama (wydawnictwa wydawane w celach reklamowych)	143	X	
<i>Podróże służbowe krajowe</i>	4410		
- delegacje, w tym m.in. bilety, hotele, diety	101		XX
- bilety MPK	102		XX
- ryczałty	103		XX
<i>Delegacje zagraniczne</i>	4420		
- delegacje, w tym m.in. bilety, hotele, diety - pracownicy	101	X*	XX
- delegacje osoby obce	102		XX

Różne opłaty i składki	4430			
- ubezpieczenie obiektów		101		XXX
- ubezpieczenie wyposażenia		102		XXX
- ubezpieczenie pracowników - delegacje zagraniczne		103		XX
- ubezpieczenie samochodów, motocykli, rowerów - Straż Miejska		104	X	
- składki z tyt. przynależności do organizacji		105	X	XXX
- opłaty komornicze		106		XXX
- opłaty egzekucyjne		107		XXX
- pozostałe opłaty - inne niż wymienione wyżej		108	X	
Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	4440			XXX
Podatek od nieruchomości	4480			XXX
Opłaty na rzecz budżetu państwa	4510			
Podatek od towarów i usług (VAT)	4530			XXX
Składki do organizacji międzynarodowych	4540			
- składka WTC		101	X	XXX
-		102	X	XXX
-		103	X	XXX
Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	4550			
Odsetki od dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości	4560		X	
Pozostałe odsetki	4580		X	XXX
Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	4590		X	XXX

Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	4600		X	XXX
Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	4610		X	XXX
Rezerwy	4810			
- rezerwy ogólne		101		
- rezerwy celowe		102		
.....		103		
		104		
		105		
		106		
Wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego	6010		X	
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	6050		X	
Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	6060		X	
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych zakładów budżetowych	6210			
- środki trwałe w budowie		101	X	
- zakupy		102	X	
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	6220			
- środki trwałe w budowie		101	X	
- zakupy		102	X	

<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub</i>	6230		
<i>dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów</i>			
<i>inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektorów</i>			
<i>finansów publicznych</i>			
- środki trwałe w budowie	101		X
- zakupy	102		X
<i>Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	6080		
	101		
	102		
	103		
<i>Odsetki i dyskonto od krajowych skarbowych papierów</i>	8070		X
<i>wartościowych oraz pożyczek i kredytów</i>			

X* DOTYCZY BIURA KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

XX* W SYSTEMIE PLANOWANIA SĄ TO KOSZTY

□ **Konto 401 – „Amortyzacja”**

Służy do ewidencji kosztów amortyzacji środków trwałych ewidencjonowanych na koncie 011 oraz tych wartości niematerialnych i prawnych, od których odpisy umorzeniowe i amortyzacja są naliczane stopniowo wg stawek amortyzacyjnych (Wn 401, Ma 071)

Amortyzację nalicza się jednorazowo za okres całego roku obrotowego. Na stronie Wn konta 401 księguje się naliczone odpisy amortyzacyjne a na stronie Ma przeniesione w końcu roku salda konta na wynik finansowy (Wn 860, Ma 401).

Amortyzacja stanowi koszt ogólny Urzędu.

□ **Konto 490 - “ Rozliczenie kosztów “** służy do ujmowania :

- kosztów rozliczanych w czasie , w korespondencji z kontem 640, 641 „Rozliczenia międzyokresowe kosztów “ tj. kosztów rozliczanych w czasie (w okresach

późniejszych), a które były ujęte wstępnie na koncie zespołu 4 w wartości pomniejszonej ,

- zmniejszeń rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz rezerw tworzonych w koszty w korespondencji z kontem 640, 641,
- kosztów rozliczonych w czasie, które w okresie poniesienia ujęto na koncie 400, a ich wartość została odłożona do rozliczenia w późniejszym okresie sprawozdawczym (tj. następnym okresie, roku). Typowy zapis:

←	Wn 400	Ma 201	_____	i dodatkowo
	Wn 640	Ma 490		

Saldo Wn lub Ma konta 490 oznacza zmianę stanu rozliczeń międzyokresowych kosztów, saldo konta 490 przenoszone jest w końcu roku na konto 860.

ZESPÓŁ 6 – Produkty i rozliczenia międzyokresowe

6.1

Przeznaczenie kont

Konta zespołu 6 przeznaczone są do :

- rozliczeń międzyokresowych czynnych kosztów (konto 640,641)
- rozliczeń większych remontów
- rozliczeń międzyokresowych biernych
- innych rozliczeń międzyokresowych czynnych
- innych rozliczeń międzyokresowych biernych
- całorocznego odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych
- czynszów za najem lokali, dzierżaw płatnych z góry za kilka okresów
- ubezpieczeń majątkowych płatnych za kilka okresów
- opłat za użytkowanie wieczyste
- prenumeraty czasopism i innych wydawnictw płatnych z góry za kilka okresów.

6.2

Zasady wyceny

Rozliczenia międzyokresowe kosztów (czynne i bierne) wycenia się w cenach nabycia lub według wartości nominalnej.

□ **Konta 640, 641**

służą do ewidencji kosztów dotyczących przyszłych okresów (rozliczenia czynne kosztów), w tym: kosztów dodatków mieszkaniowych (641), innych kosztów wytworzenia rozliczanych w czasie (640)

- po stronie Wn kont księguje się poniesione w okresie sprawozdawczym koszty proste i złożone, które dotyczą przyszłych okresów (Ma 490)

- po stronie Ma księguje się:
 - odpis kosztów do okresu sprawozdawczego (Wn zespół 490)
 - odpisanie nieuzasadnionych rozliczeń kosztów (Wn 760)

Konta wykazują salda Wn.

Rozliczenia międzyokresowe czynne to inaczej wydatki poniesione z góry, które staną się kosztami w przyszłych okresach. Typowe pozycje kosztów czynnych rozliczanych w czasie to:

- wykupienie prenumeraty czasopism płatnych z góry za kilka okresów,
- czynsze opłacone z góry za kilka okresów sprawozdawczych,
- wykupienie polisy ubezpieczeniowej,
- koszty kapitalnych remontów,
- dodatki mieszkaniowe (księgowanie: 400 - 202 i 641 – 490; przelew środków 202B – 131 i równolegle 490 – 641).

Na stronie debetowej konta 640 i 641 ewidencjonuje się koszty czynne i ich zwiększenia . Związane z tym księgowania pozostają w korespondencji ze stroną kredytową konta 490 “ Rozliczenia kosztów”

Przy ustalaniu stawek okresowych ich wysokość oblicza się dzieląc kwotę kosztów do rozliczenia w czasie przez liczbę okresów sprawozdawczych, na które dane koszty mają być rozliczane.

Konto 640,641 może wykazywać na koniec roku obrotowego dwa salda:

- debetowe, wyrażające koszty przyszłych okresów : saldo to jest aktywowane w bilansie.
- kredytowe, wyrażające “rezerwy” na wydatki przyszłych okresów : saldo to jest ujmowane w pasywach bilansu.

Przy ustalaniu rozliczeń międzyokresowych kosztów należy uwzględnić zasadę istotności.

Rezygnuje się z rozliczeń międzyokresowych, nieistotnych co do wyniku wielkości kosztów (do 3 500 zł), oraz kosztów z tego samego tytułu przechodzących z roku na rok w zbliżonej wysokości.

ZESPÓŁ 7 – Przychody, podatki i dotacje oraz koszty związane z ich osiągnięciem

7.1

Przeznaczenie kont

- ewidencja przychodów ze sprzedaży usług (w tym m.in. energii, telefonicznych, najmu (720), dochodów budżetowych (760D), materiałów (760), zbędnych składników majątku trwałego (760 lub z tytułu operacji finansowych (750P),
- ewidencja wpłaconych jednostce kwot na poczet przyszłych usług czy dostaw, które w ewidencji ujmuje się jako przychody przyszłych okresów
- ewidencja dotacji otrzymanych i przekazanych przez jednostki gospodarki pozabudżetowej
- ewidencja przychodów z tytułu finansowych dochodów budżetowych, np. podatków i opłat administracyjnych itp.(750D)
- ewidencja kosztu własnego sprzedaży usług, wartości sprzedanych materiałów według cen nabycia
- ewidencja przychodów i kosztów operacji finansowych (750, 751)
- ewidencja pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych (760)

Na kontach zespołu „720S” ujmuje się również wpływy dochodów środków specjalnych jednostki budżetowej.

7.2

Zasady wyceny

1. Przychody ze sprzedaży - wycena w należnych (bez podatku VAT} kwotach za sprzedane usługi, materiały, towary, skorygowane o dopłaty i udzielone rabaty, bonifikaty i skonta,
2. Koszt własny sprzedanych, usług - wycena na podstawie kalkulacji wartości zakupionych usług,

3. Wartość sprzedanych materiałów i towarów w cenach zakupu - wycena wg cen nabycia,
4. Pozostałe przychody operacyjne, przychody finansowe - wycena w kwotach należnych,
5. Pozostałe koszty operacyjne i koszty finansowe - wycena w kwotach wynikających z dokumentów kosztowych,
6. zyski i straty nadzwyczajne - wycena w kwotach wynikających z dokumentacji dotyczącej zdarzeń losowych i danych z ewidencji

Za przychód uważa się

1. Należne bez podatku VAT kwoty za sprzedane usługi i materiały (bez względu na to, czy zostały zapłacone , czy nie) wynikające z przemnożenia ilości sprzedanej przez jednostkową cenę sprzedaży, skorygowane o należne dopłaty oraz o udzielone rabaty, bonifikaty i temu podobne upusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży produktów i towarów pomniejszone o należny podatek od towarów i usług,
2. Kwoty należne z tytułu operacji finansowych, np.: ze sprzedaży papierów wartościowych , z posiadania udziałów w innych jednostkach, odsetki od należności i udzielonych pożyczek, dyskonto przy zakupie weksli, czeków obcych i papierów wartościowych oraz dodatnie różnice kursowe, a ponadto w jednostkach budżetowych przychody z tytułu finansowych dochodów budżetowych (np. ceł, podatków i opłat administracyjnych),
3. Pozostałe przychody operacyjne, w tym z tytułu sprzedaży materiałów, środków trwałych i inwestycji (środków trwałych w budowie), odpisania zobowiązań przedawnionych, otrzymania odszkodowań i kar oraz darowizn środków obrotowych od innych podmiotów niż jednostki i zakłady budżetowe.

Za koszty uważa się:

1. Koszty operacji finansowych, np.: wartość w cenie nabycia sprzedanych papierów wartościowych, odsetki od obligacji własnych, odsetki od zaciągniętych kredytów , pożyczek dyskonta przy sprzedaży weksli, czeków obcych i papierów wartościowych, ujemne różnice kursowe oraz odsetki za nieterminową zapłatę zobowiązań,
2. Pozostałe koszty operacyjne, w tym przede wszystkim wartość w cenach nabycia sprzedanych materiałów, odpisane należności (przedawnione, nieściągalne i umorzone) zapłacone odszkodowania, kary grzywny oraz przekazanie darowizny środków obrotowych dla innych podmiotów niż jednostki i zakłady budżetowe

3. Na kontach zespołu 7 nie księguje się przychodów i kosztów działalności finansowanej z funduszy pozabudżetowych, które księguje się na kontach właściwych funduszy.

Za moment sprzedaży krajowej przyjmuje się:

- datę wykonania dostawy lub usługi, a więc datę wysyłki lub przyjęcia przez odbiorcę wyrobów, towarów, usług lub innych składników majątkowych (w zależności od postanowień umowy kupna - sprzedaży),
- przychody ze sprzedaży koryguje się o wartość uznanych reklamacji ilościowych, jak i wartościowych oraz z tytułu wszelkich błędów podanych w dowodzie sprzedaży.
- korekty naliczenia VAT przy sprzedaży dokonuje się na podstawie faktur korygujących stosownie do przepisów ustawy o podatku VAT oraz aktów wykonawczych do tej ustawy.
- dla ułatwienia ustalenia sumy przychodów z poszczególnych tytułów dokonuje się rozbudowy każdego konta o dwa subkonta danego konta w ramach zespołu 7 z których jedno przeznaczane jest do ewidencji przychodów lub dotacji, a drugie do kosztów i dotacji przekazanych.

Dla ułatwienia przeprowadzenia rozliczeń z tytułu podatku od towarów i usług VAT dokonuje się następującego uszczegółowienia kont

Konto 720	- przychody ze sprzedaży usług
720-01	- przychody ze sprzedaży usług najmu wg stawek VAT
720-02	- przychody ze sprzedaży energii
	- przychody ze sprzedaży usług telekomunikacyjnych w tym
720-03	- pracownikom
720-04	- przychody ze odsprzedaży usług woda, śmieci
720-06	- przychody ze sprzedaży usług pozostałe wg stawek VAT

Na powyższych kontach rozliczane są tylko przychody ponieważ jednostka nie rozlicza kosztów według typów działalności.

TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 720
„SPRZEDAŻ USŁUG”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Zmniejszenia przychodów ze sprzedaży wynikające z uznanych reklamacji odbiorców i udzielonych dodatkowo rabatów opustów, bonifikat i tym podobnych z jednoczesnym zapisem technicznym (storno czerwone na obu stronach konta)	200
2.	Oddalone roszczenia sporne od odbiorców	244
3.	Przeniesienie w końcu roku przychodów ze sprzedaży usług	860

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 720
SPRZEDAŻ USŁUG

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Faktura Vat za sprzedane usługi wartość w cenie netto Vat należny (Ma 220-01)	200

Taki podział kont ma zapewnić większą czytelność zapisów księgowych ponadto wyklucza konieczność stosowania korekt przy pomocy czerwonych storn lub zapisów korygujących tzw. technicznych i ułatwia ustalenie sald kosztów i przychodów do przeksięgowania na konto 860 dokonywanych w końcu roku w celu ustalenia wyniku finansowego.

Przychody ewidencjonujemy z podziałem na poszczególne rozdziały i paragrafy.

□ **Konto 750 – „Przychody i koszty finansowe”.**

Przychody finansowe konto 750P to najogólniej przychody z operacji finansowych, a w szczególności ze sprzedaży papierów wartościowych, udziałów, akcji, dywidend odsetek od udzielonych pożyczek oraz odsetek z tytułu zwłoki, dyskonta przy zakupie weksli i czeków obcych oraz papierów wartościowych, dodatnich różnic kursowych naliczonych w ciągu roku

obrotowego, oprocentowania lokat bankowych i środków na rachunkach bankowych (z wyjątkiem oprocentowania środków na inwestycje i środków funduszy celowych oraz sum obcych i depozytów) bo te księguje się odpowiednio na koncie 080, 853.

Na koncie 750D ujmowane są przychody z tytułu finansowych dochodów budżetowych, do których zaliczane są podatki, kary (np. mandaty Straży miejskiej) i opłaty administracyjne, dywidendy od wniesionych przez budżet udziałów, cła wpłaty nadwyżek środków obrotowych lub z zysku od jednostek gospodarki budżetowej i pozabudżetowej oraz zwrotu wydatków lat ubiegłych.

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 750 P
“ PRZYCHODY FINANSOWE”

L.p.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Przychody ze sprzedaży papierów wartościowych, bony skarbowe	130, 131
2.	Przychody ze sprzedaży udziałów, akcji i dywidend	130, 131
3.	Z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek	130, 131
4.	Z tytułu należności w tym odsetek za zwłokę od nieterminowych płatności tzn. wymagalnych należności w tym również tych do których stosuje się przepisy dot. zobowiązań podatkowych ujmuje się na koncie 750, odpowiednio w momencie ich zapłaty lub wysokości odsetek należnych na koniec kwartału	200,201,221,240,242
5.	Z tytułu dodatnich różnic kursowych walut obcych	201
6.	Zmniejszenie odpisu aktualizującego dot. finans. aktywów trwałych	073
7.	Oprocentowanie własnych środków na bieżących rachunkach bankowych i od lokat terminowych	130, 131
8.	Wpłaty nadwyżek środków obrotowych zakładów budżetowych zysku gospodarstw pomocniczych, zwrotu wydatków z lat ubiegłych oraz oraz innych tytułów Wpłaty z tytułu mandatów wystawionych przez Straż M.	101, 130, 131
9.	Przeniesienie na koniec roku kosztów operacji finansowych	860

10. Przychody z tytułu finansowych dochodów budżetowych (podatków, opłat administracyjnych) księgujemy na rozdziały i paragrafy 101,130
dyskonta przy nabyciu weksli i czeków obcych.

11. Zmniejszenie odpisów aktualizujących należności dot. przychodów finansowych 290

Nie ujmuje się na koncie 750 przychodów uzyskanych ze sprzedaży produktów, materiałów, towarów, składników rzeczowego majątku trwałego, które księguje się odpowiednio na kontach 700, 730, 760, także wówczas, gdy w jednostce budżetowej równowartość tych przychodów podlega zaliczeniu do dochodów budżetowych.

TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 751K

“KOSZTY FINANSOWE “

L.p.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Odsetki od kredytów i pożyczek ,	130, 131
2.	Wartość w cenie nabycia sprzedanych papierów wartościowych,	030, 140
3.	Ujemne różnice kursowe z wyjątkiem obciążających środki trwałe w budowie i fundusze celowe	201
4.	Odsetki od nie zapłaconych w terminie zobowiązań 201,225,229	
5.	Należne podatnikowi oprocentowanie za nieterminowy zwrot nadpłaty	130, 131
6.	Dyskonto przy sprzedaży weksli, papierów wartościowych	140
7.	Odpisy aktualizujące wartość majątku finansowego	073
8.	Równowartość naliczonych ale niezapłaconych do dnia bilansowego odsetek za zwłokę do dnia bilansowego	290

Ewidencja analityczna do tego konta w jednostkach i w zakładach budżetowych oraz środkach specjalnych jest prowadzona ze szczegółowością odpowiadającą podziałkom klasyfikacji budżetowej celem zapewnienia sporządzenia planów i sprawozdawczości finansowej.

UWAGA

Do prowadzonej przez wydzieloną organizacyjnie jednostkę rachunkowości podatków i opłat stosuje się zasady określone w rozporządzeniu z dnia 25 maja 1999r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jst (Dz. U. Nr 50, poz. 511) stanowi integralną część ewidencji księgowej Urzędu.

Podatki i niepodatkowe należności budżetowe pobrane przez Urzędy Skarbowe należy ewidencjonować zgodnie z zasadami określonymi przez Ministra Finansów w rozporządzeniu z dnia 17 sierpnia 2000r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i niepodatkowych należności budżetowych przez urzędy skarbowe jako organy podatkowe (Dz. U. Nr 77, poz.876).

Dochody te podlegają okresowo ewidencji na koncie 750 na podstawie danych z ewidencji podatkowej.

Na koniec roku obrotowego przenosi się przychody z tytułu operacji finansowych i finansowych dochodów budżetowych na stronę Ma konta 860, koszty operacji finansowych na stronę Wn konta 860.

□ Konto 760 – „Pozostałe przychody i koszty operacyjne”.

Obejmuje przychody i koszty nie związane ze zwykłą działalnością (nie podlegające ewidencji na kontach 720, 750)

Pozostałe przychody operacyjne obejmują w szczególności przychody powstałe z tytułu:

- sprzedaży materiałów, środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji,
- otrzymane odszkodowania, kary, i grzywny,
- uzyskanych odpadków i złomu,
- odpisania zobowiązań przedawnionych,
- wynagrodzenia płatnika podatku dochodowego i niektórych składek ZUS potrącone w składanych deklaracjach
- darowizn i nieodpłatnie otrzymanych środków obrotowych od innych, podmiotów niż jednostki i zakłady budżetowe,
- odpisane przedawnione, umorzone i nieściągalne należności,

- odpisanych niewyjaśnionych nadwyżek,
- przypadku kaucji i wadium,
- szkód w zapasach aktywów obrotowych (w granicach ryzyka)
- koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego.

Prowadzona ewidencja analityczna zapewnia uzyskanie informacji dla celów podatkowych i sprawozdawczych oraz dla potrzeb kontroli i analizy.

Na dzień bilansowy pozostałe koszty operacyjne przenoszone są na stronę Wn konta 860 Wynik finansowy, pozostałe przychody na stronę Ma tego konta. Konto 760 nie wykazuje na koniec roku salda.

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 760P "POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE"

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Przychody ze sprzedaży	200, 240
	<ul style="list-style-type: none"> • materiałów, środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych 	101,130,131,200
2.	Otrzymane odszkodowania za utracone lub uszkodzone mienie	101, 130,131, 201, 234,242, 244
3.	Otrzymane kary i grzywny	101, 130, 131, 201, 234, 242, 244
4.	Otrzymane darowizny pieniężne i rzeczowe	101,130, 131, 310
5.	Odpisanie przedawnionych zobowiązań	201, 231, 234, 242, 244, 840*
6.	Nadwyżki inwentaryzacyjne	243B- 02
7.	Kaucje, wadia - przyjęte (utracone przez wpłacającego)	242
8.	Zwrot dodatków za lata poprzednie (mieszkaniowe)	130
9.	Przypadający na dany rok budżetowy należności za sprzedany na raty majątek obrotowy	840**
10.	Różnice z tytułu zaokrągleń np. Vat	220
11.	Otrzymane nieodpłatnie środki trwałe (nowe)	011, 013

12. Odpisanie całości równowartości lub części uprzednio Dokonanego odpisu aktualizującego wartość należności wobec ustania przyczyny ich dokonania	290
13. Przypadające na dany rok budżetowy należności ujęte uprzednio jako dochody przyszłych okresów	840**
14. Przeniesienie na koniec roku pozostałych przychodów operacyjnych	860

* Na Wn 840 księguje się zaliczane do przychodów okresu wartości, ujęte uprzednio jako przychody przyszłych okresów (np. zasądzone odszkodowania za sporne roszczenia z tytułu niedoborów).

**Równoległy zapis Wn 221, Ma 226.

TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 760A
“POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Koszty postępowania spornego i egzekucyjnego	130, 131, 201, 225, 242, 244
2.	Zapłacone lub naliczone kary, grzywny,	130, 131, 201, 225, 242, 244
3.	Zapłacone odszkodowania	101, 130, 131, 201, 225, 242, 244
4.	Odpisane, przedawnione, umorzone i nieściągalne należności z innych tytułów niż finansowe dochody	201, 234, 242, 244
5.	Wartość sprzedanych środków trwałych	011-016
6.	Wartość sprzedanych materiałów	310
7.	Koszty likwidacji lub sprzedaży środków trwałych	101, 130, 131, 201, 234
8.	Wartość darowizn składników majątku obrotowego na rzecz innych niż jednostki i zakłady budżetowe	310
9.	Niezawinione niedobory środków obrotowych	243B-01
10.	Kaucje, wadia utracone na skutek niedotrzymanych	

warunków umowy,	242
11. Różnice z tytułu zaokrągleń np. VAT	220
12. Przeniesienie na koniec roku konta	860

□ **Konto 761 – „Pokrycie amortyzacji”.**

Służy do ujęcia równowartości księgowych na koncie 401 kosztów amortyzacji. Pokrycie to księguje się Wn 800 „Fundusz jednostki”; Ma 761.

W końcu roku saldo konta 761 przenosi się na konto 860.

ZESPÓŁ 8 – Fundusze, rezerwy i wynik

Konta zespołu 8 przeznaczone są do ewidencji:

1. Funduszu jednostki - konto 800
2. Środków na inwestycje i dotacji budżetowych przekazywanych przez jednostki budżetowe - konto 810
3. Ustalania wyniku finansowego - konta 820
4. Rezerw tworzonych w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych oraz przychodów przyszłych okresów - konto - 840
5. Funduszu specjalnego przeznaczenia:
 - zakładowego funduszu świadczeń socjalnych - konto - 851,
 - powiatowych i gminnych funduszy celowych oraz innych funduszy specjalnego przeznaczenia - konto - 853
 - funduszu mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw - konto – 855
 - straty i zyski nadzwyczajne (860S i 860Z)

8.1

Zasady wyceny

- Fundusze, rezerwy, przychody przyszłych okresów oraz fundusze specjalne wykazuje się w wartości nominalnej w wysokości wynikającej z prawidłowo udokumentowanych zwiększeń i zmniejszeń w ciągu roku obrotowego
 - Nie podlegają one innej wycenie na dzień bilansowy
- **Konto 800-** „Fundusz jednostki” jest to równowartość majątku trwałego oraz obrotowego w zakresie podstawowej działalności jednostki budżetowej, zakładu budżetowego, gospodarstwa pomocniczego oraz działalności środka specjalnego jednostki budżetowej.

Przedmiotem ewidencji na tym koncie jest zarówno fundusz w majątku trwałym, jak i obrotowym dlatego konieczne jest uszczegółowienie ewidencji analitycznej tych części pozwalającej na ustalenie tytułów zwiększeń i zmniejszeń funduszu jednostki .

Na koniec roku obrotowego konto może posiadać saldo Ma, wskazujące na wartość funduszu.

TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 800

„FUNDUSZ JEDNOSTKI”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Ujemny wynik finansowy	860
2.	Przebieganie przekazanych przez jednostkę dochodów budżetowych(pod datą sprawozdania finansowego o tych dochodach lub 31 grudnia	222
3.	Przebieganie w danym roku dotacji budżetowych	810
4.	Wartość nieumorzona środków trwałych wycofanych z eksploatacji na skutek zużycia(pod datą postawienia w stan likwidacji)	011
5.	Dotychczasowe umorzenie środków trwałych otrzymanych nieodpłatnie od innych jednostek i zakładów budżetowych	071
6.	Wartość nieumorzona sprzedanych środków trwałych	011
7.	Wybieganie kosztów dotyczących sprzedanych lub nieodpłatnie przekazanych inwestycji	080
8.	Nieodpłatne przekazanie:	
	• środków trwałych (wartość nieumorzona)	011
	• dzieł sztuki i zbiorów muzealnych	016
	• materiałów	310
9.	Przebieganie rozliczenia wyniku finansowego i równowartości sfinansowanych ze środków nie inwestycyjnych dzieł sztuki	820
10.	Umorzenie podstawowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych naliczane stopniowo wg stawek	071
11.	Podwyższenie wartości umorzenia środków trwałych	

na skutek aktualizacji	071
12. Zmniejszenie wartości środków trwałych na skutek zarządzonej aktualizacji	011
13. Wartość nie umorzona środków trwałych uznanych za niedobory niezawinione	243
14. Pokrycie amortyzacji	761

**TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 800
“ FUNDUSZ JEDNOSTKI”**

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Zysk bilansowy roku ubiegłego	860
2.	Przebiegowanie zrealizowanych przez jednostkę wydatków budżetowych (pod datą sprawozdania finansowego o wydatkach lub 31.XII)	223
3.	Otrzymane nieodpłatnie od innych jednostek niż budżetowe:	
	• środków trwałych (w wartości wynikającej z wyceny)	011, 016
	• inwestycji (koszty ujęte w dowodzie przekazującego)	080
4.	Otrzymanie nieodpłatnie od jednostek budżetowych oraz z gospodarki pozabudżetowej:	
	• środków trwałych (wartość brutto)	011
	• dzieł sztuki	016
	• inwestycji	080
	• materiałów	310
5.	Zwiększenie wartości środków trwałych na skutek zarządzonej aktualizacji wyceny (wartość brutto)	011
6.	Umorzenie dotychczasowe rozchodowanych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych z tytułu postawienia w stan likwidacji, sprzedanych lub przekazanych nieodpłatnie	071

Do konta 800 należy prowadzić ewidencję szczegółową umożliwiającą ustalenie przyczyn zwiększeń i zmniejszeń funduszu.

Konto 800 wykazywać może saldo Ma, które oznacza stan funduszu jednostki.

□ **Konto 810 "Dotacje budżetowe oraz środki z budżetu na inwestycje"**

służy do ewidencji w jednostkach budżetowych dotacji na:

- inwestycje własne jednostek budżetowych,
- inwestycje zakładów budżetowych,
- pierwsze wyposażenie w środki obrotowe zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych
- finansowanie działalności podstawowej gospodarki pozabudżetowej
- inne cele określone w decyzji lub przepisach.

**TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 810
"DOTACJE BUDŻETOWE"**

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Dotacje przekazane przez jednostki	
	• środki na finansowanie inwestycji	130
	• na działalność podstawową	130
	• zakładów budżetowych (dotacji podmiotowych i przedmiotowych)	130
	• gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych (dotacji przedm.)	130
	• dotacje dla instytucji kultury	130
	• dotacje dla gospodarki komunalnej	130
	• dotacje dla jednostek niepaństwowych	130

Równowartość dokonanych wydatków na inwestycje jednostek budżetowych **zapis równoległy: do zapłaty zobowiązań księgujemy Wn 810; Ma 800.**

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 810
“ DOTACJE BUDŻETOWE ”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Otrzymanie zwrotu uprzednio przekazanej w danym roku dotacji *	130
2.	Przeksięgowanie w końcu roku rocznej sumy dotacji przekazanych	800

*) zwroty dotacji budżetowych, otrzymane w następnych latach zalicza się na dochody budżetowe i księguje Wn 130, Ma 750.

Ewidencję analityczną do konta 810 należy prowadzić wg jednostek, którym dotacje przekazano, ze wskazaniem przeznaczenia dotacji oraz wg podziałek klasyfikacji budżetowej wydatków.

Konto 810 nie może wykazywać salda na koniec roku.

□ **Konto 840 – „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”.**

Służy do ewidencji przychodów zaliczonych do przyszłych okresów i innych rozliczeń międzyokresowych i rezerw na przyszłe zobowiązania.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów obejmują w szczególności:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahenta środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych (art.41 ust.1 pkt.1 ustawy)
- zarachowane należne kary umowne oraz kwoty podwyższające należności i roszczenia objęte odpisem aktualizacyjnym
- wartość faktur VAT wystawionych na otrzymane od odbiorców zaliczki i przedpłaty stanowiące co najmniej 50% przyszłych dostaw lub usług.
- Przypisane na koncie 226 długoterminowe należności z tytułu dochodów budżetowych jednostek budżetowych.

Rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania mogą wystąpić w szczególności na pokrycie skutków toczącego się postępowania sądowego.

TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 840
“REZERWY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Rozwiązanie lub zmniejszenie rezerwy na skutek:	
	– ujęcia zobowiązań	201,234, 240, 244
	– wygaśnięcia przyczyn rezerwy	750, 760
2.	Zarachowanie przychodów przyszłych okresów do przychodów ze sprzedaży lub dotacji danego okresu	720,750,760
3.	Przebieganie części długoterminowej należności budżetowych podlegających spłacie w danym roku zapis równoległy 221/226	750, 760
4.	Zaliczenie do przychodów okresu równowartości wpłaconych uprzednio przypisanych kosztów postępowania sądowego, kar umownych i odszkodowań	750

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 840
“REZERWY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Utworzenie rezerwy na przyszłe zobowiązania w ciężar:	
	– pozostałych kosztów	760
	– kosztów finansowych	750
	– strat nadzwyczajnych	860
2.	Wpływy z tytułu przychodów zaliczonych do przyszłych okresów np. za usługi, które będą wykonane w następnych okresach albo dotacji na pokrycie kosztów przyszłych okresów	101,131
3.	Fakturowane zaliczki przekraczające 50% przyszłych dostaw	201
4.	Należne a nie zapłacone kary, odszkodowania	201
5.	Kwoty przewyższające wartość roszczenia lub należności z tytułu wyceny niedoborów i szkód poniżej ich wartości ewidencyjnej netto oraz z tytułu zasądzonych kosztów postępowania sądowego	

i odsetek za zwłokę	201,234
6. Przepisanie długoterminowych należności budżetowych podlegających zapłacie w latach następnych	226
- **Konto 851 – „Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych”** służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń ZFŚS tworzonego na podstawie ustawy z dnia 4 marca 1994r.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzy się przede wszystkim z odpisów obciążających koszty działalności jednostki.

Na stronie Wn ujmuje się :

- wykorzystanie funduszu na pokrycie wydatków i zakup świadczeń
- pokrycie kosztów działalności socjalnej i dofinansowanie kosztów utrzymania obiektów socjalnych

Na stronie Ma ujmuje się :

- utworzenie funduszu z odpisów w koszty.

Kierunki i zasady wykorzystania środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych jednostki określają w regulaminie zakładowym.

Wszystkie zwiększenia ZFŚS księguje się na koncie 851 po stronie Ma, zmniejszenia po stronie Wn.

**TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 851
“ZAKŁADOWY FUNDUSZ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH”**

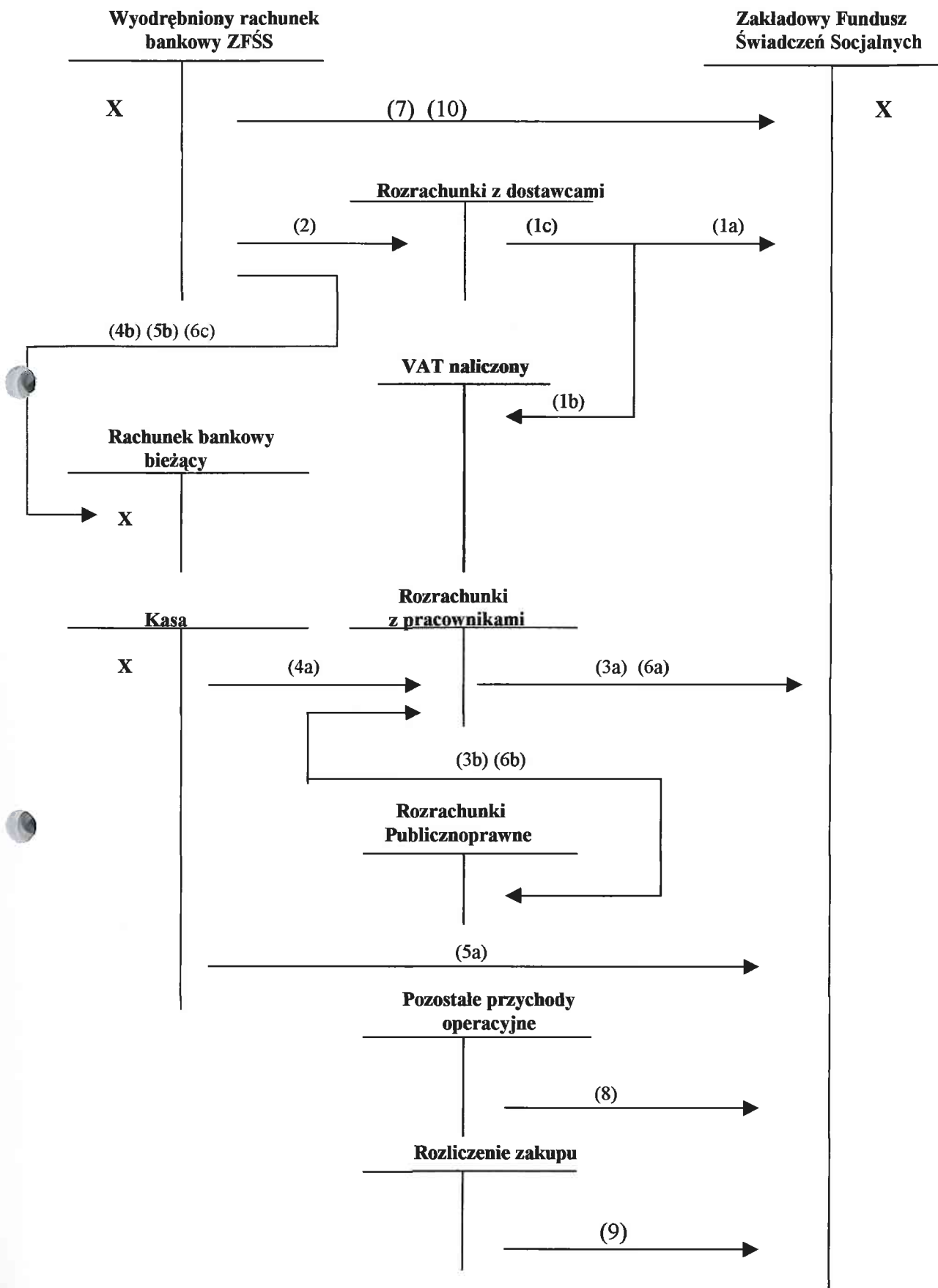
Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Wypoczynek zorganizowany we własnym zakresie	240
2.	Refundacja – kolonie, obozy, zimowiska	240
3.	Dopłata do wczasów, sanatoriów, dla emerytów i rencistów UM	242
4.	Zapomogi bezzwrotne	240, 242
5.	Koło emerytów – imprezyokol., bony, wycieczki, teatr	242
6.	Upominki dla pracowników przechodzących na emeryturę	240/201

7. Upominki okolicznościowe	240/201
8. Dzień dziecka	201
9. Bony towarowe dla pracowników z okazji Świąt Bożego Narodz.	201
10. Organizacja imprez kulturalnych i rekreacyjnych	201

**TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 851
“ZAKŁADOWY FUNDUSZ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH”**

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Fundusz socjalny – odpis podstawowy – pracownicy	135
2.	Fundusz socjalny - odpis podstawowy – emeryci i renciści	135
3.	Fundusz socjalny – odpis podstawowy – odsetki bankowe	135
4.	Fundusz socjalny – odsetki od udzielonych pożyczek (darowizn)	240, 242
5.	Inne darowizny	135
6.	Zwrot nieprawidłowo wykorzystanych środków przyznanych z ZFŚS	241

SCHEMAT NR 1

W ewidencji księgowej operacje związane ze zmniejszeniem funduszu ujmujemy następująco:

1. Zakup skierowań w obcych ośrodkach wczasowych (wczasy, obozy, kolonie) udokumentowanych fakturą VAT:
 - a) wartość usług w cenie zakupu netto,
 - b) VAT naliczony,
 - c) kwota zobowiązania brutto.
2. Zapłata za zakupione skierowanie.
3. Zapomogi dla pracowników, emerytów i rencistów (opodatkowanie pdof):
 - a) kwota brutto,
 - b) podatek dochodowy od osób fizycznych (od kwoty zapomogi).
4. Wypłata zapomóg:
 - a) kwota wypłacona z kasy firmy,
 - b) refundacja środków wypłaconych z kasy firmy.
5. Zapomogi wypłacone w związku ze zdarzeniami losowymi (zwolnione z pdof):
 - a) kwota wypłacona z kasy firmy,
 - b) refundacja środków wypłaconych z kasy firmy.
6. Umorzenie pożyczki mieszkaniowej:
 - a) umorzona kwota pożyczki,
 - b) podatek dochodowy od osób fizycznych (od kwoty umorzonej pożyczki),
 - c) refundacja środków wypłaconych z kasy firmy.
7. Pomoc finansowa na cele mieszkaniowe.
8. Dofinansowanie kosztów utrzymania zakładowych obiektów socjalnych.
9. Świadczenia rzeczowe obciążające ZFŚS.
10. Finansowanie innej działalności socjalnej organizowanej na rzecz osób uprawnionych.

Na zmniejszenie ZFŚS nie księguje się budowy lub zakupu środków trwałych służących działalności socjalnej, a także kosztów utrzymania zakładowych obiektów socjalnych.

Natomiast przy prowadzeniu ewidencji kosztów tylko w zespole 4 jednostka powinna koszty związane z utrzymaniem zakładowych obiektów socjalnych (amortyzacja, koszty remontów, dozoru, zużycia energii i wody oraz inne koszty) księgować bezpośrednio na konto „Pozostałe koszty operacyjne”.

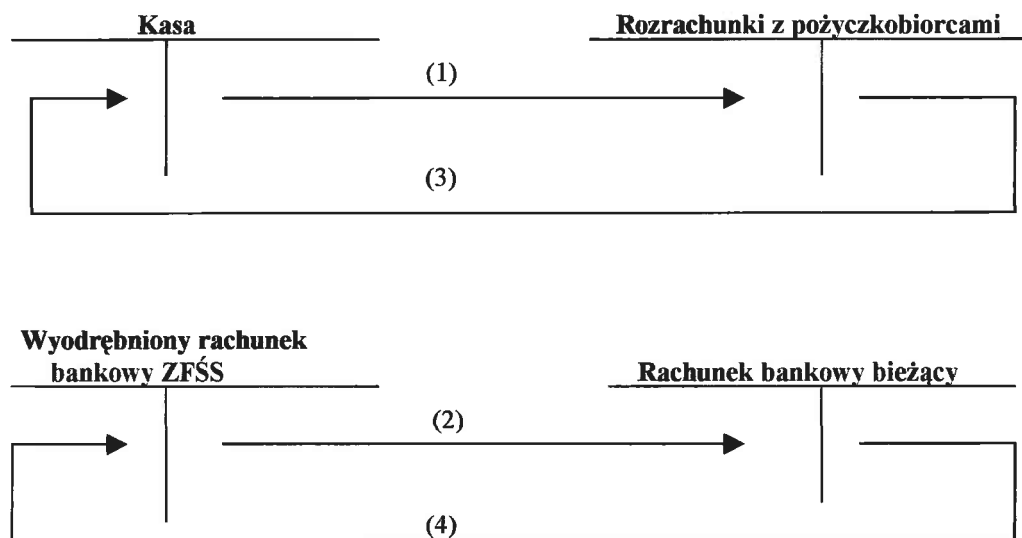
Na zmniejszenie ZFŚS nie księguje się również pożyczek ze środków ZFŚS udzielonych pracownikom i innym uprawnionym osobom. Księguje się je na obciążenia pożyczkobiorcy i równolegle refunduje środki pieniężne z wyodrębnionego rachunku bankowego środków ZFŚS. Spłatę pożyczki księguje się zapisem odwrotnym. (patrz schemat 2).

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta ZFŚS powinna dostarczać informacji o stanie ZFŚS oraz umożliwiać ustalenie zwiększeń i zmniejszeń ZFŚS według źródeł pochodzenia i kierunków jego przeznaczenia.

Środki ZFŚS powinny być gromadzone na oddzielnym rachunku bankowym.

Konto ZFŚS może wykazywać tylko saldo kredytowe, wyrażające stań ZFŚS, który wykazuje się w pasywach bilansu w części B.III.3.

SCHEMAT 2

- 1) Wypłata pożyczki z kasy firmy.
- 2) Refundacje środków pieniężnych.
- 3) Spłata pożyczki do kasy firmy.
- 4) Refundacja środków pieniężnych.

- **Konto 853 – „Fundusze pozabudżetowe”** – konto to służy do ewidencji stanu zwiększeń i zmniejszeń funduszy pozabudżetowych oraz funduszy specjalnego przeznaczenia nie objętych innymi kontami.

Ewidencja szczegółowa do konta 853 powinna zapewnić możliwość ustalenia przychodów i kosztów oraz innych zwiększeń i zmniejszeń każdego funduszu pozabudżetowego w przekrojach dostosowanych do potrzeb zarządzania i planowania oraz obowiązującej sprawozdawczości, z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej.

TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 853
“FUNDUSZE POZABUDŻETOWE”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Koszty działalności orz nadzwyczajne straty obciążające fundusze celowe:	
	– sfinansowane	101, 135
	– ujęte jako zobowiązania z tytułu:	
	a) dostaw i usług	201,300
	b) wynagrodzeń	231
	c) składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	229
	d) rozrachunków z budżetami	225
	e) pozostałych rozrachunków	234,240,241,242
2.	Zużycie materiałów pobranych z magazynów działalności podstawowej	310,400*
3.	Koszty zużycie pozostałych środków trwałych i zbiorów bibliotecznych sfinansowanych ze środków funduszy celowych	072
4.	Koszty z tytułu:	
	– odpisania przedawnionych, umorzonych lub nieistotnych należności funduszy celowych	201,234,240,242
	– uznania za niezawinione niedoborów i szkód w aktywach obrotowych funduszy celowych	243
5.	Odpis aktualizujący wątpliwe należności funduszy celowych	290
6.	Należności z tytułu środków przelanych na finansowanie zadań przekazanych do realizacji innym jednostkom	135

7. Przelew pozostałości środków likwidowanego funduszu celowego	135
---	-----

*) Jeżeli stosuje się zasadę, że wartość wydanych do zużycia materiałów najpierw zalicza się do kosztów działalności podstawowej, a następnie koryguje się je o wartość materiałów zużytych do innych działalności i refunduje poniesione wydatki. Równocześnie należy przelać wtedy równowartość z konta 135 na konto, z którego sfinansowano zakup materiałów.

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 853
“FUNDUSZE POZABUDŻETOWE”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Wpływy na rachunek bankowy środków przeznaczonych na zwiększenie funduszy	135
2.	Przychody z działalności realizowanej w ramach funduszy pozabudżetowych:	
	– wpłacone bez uprzedniego przypisania należności	101, 135
	– należne na podstawie dowodów sprzedaży lub z innych tytułów	201,234,240,242
3.	Nie wyjaśnione nadwyżki składników aktywów obrotowych funduszy	243
4.	Oprocentowanie środków funduszy celowych znajdujących się na rachunkach bankowych*	135
5.	Odpisanie przedawnionych zobowiązań	200,231,234,240, 242
6.	Odsetki i kary umowne związane z działalnością finansowaną ze środków funduszy celowych:	
	– wpłacone bez przypisania należności	101, 135
	– przypisane należne	201, 240, 242
7.	Zmniejszenie odpisu aktualizującego należności w przypadku ustania przyczyny, dla której odpisu dokonano	290

*) Jeśli w ustawie powołującej dany fundusz celowy określono, że odsetki od środków na rachunkach bankowych zwiększają ten fundusz celowy.

□ **Konto 855 – „Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek”**

Konto to służy w organie założycielskim do ewidencji równowartości przyjętego mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw komunalnych i innych jednostek organizacyjnych. Na stronie Wn konta 855 ujmuje się zmniejszenia funduszu z tytułu sprzedaży, przekazania nieodpłatnego lub przejęcia na własne potrzeby mienia zlikwidowanych jednostek, albo z jego likwidacji, zaś na stronie Ma równowartość przejętego mienia podaną w bilansach zlikwidowanych przedsiębiorstw lub innych jednostek organizacyjnych.

Wartość przyjętego mienia ewidencjonuje się zbiorczo na podstawie bilansów zlikwidowanych przedsiębiorstw lub jednostek.

Zmniejszenie funduszu z tytułu sprzedaży mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw następuje po spłacie należności w korespondencji z kontem 226.

**TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 855
“FUNDUSZ MIENIA ZLIKWIDOWANYCH JEDNOSTEK”**

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Wartość sprzedanego mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw lub podległych jednostek – pod datą zapłaty całości lub raty (równoległe do wpływu dochodów księgowych Wn 130 Ma 760)	226
2.	Wartość mienia zlikwidowanego	015
3.	Wartość mienia przyjętego na potrzeby własne jednostki założycielskiej* lub nadzorującej* albo przekazanego nieodpłatnie	015

*) Równoległy zapis Wn aktywa, Ma 800.

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 855
“FUNDUSZMIENIA ZLIKWIDOWANYCH JEDNOSTEK”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Wartość bilansowa mienia przejętego przez organ założycielski po zlikwidowaniu przedsiębiorstwa lub innej podporządkowanej jednostki	015
2.	Zwiększenie wartości mienia przejętego po zlikwidowanych jednostkach do wartości wynikającej z wyceny	015

Do konta 855 prowadzi się ewidencję szczegółową zapewniającą uzyskanie informacji o mieniu każdego likwidowanego przedsiębiorstwa lub jednostki.

- **Konto 860 – „Straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy”** – służy do bieżącej ewidencji strat i zysków nadzwyczajnych oraz do ustalenia wyniku finansowego jednostek.

W ciągu roku na stronie Wn księguje się poniesione straty nadzwyczajne działalności operacyjnej, a na stronie Ma zrealizowane (wpłacone) zyski nadzwyczajne.

Na podstawie ustaleń zawartych w art.3, ust.1, pkt.21 „ustawy” do strat i zysków nadzwyczajnych zalicza się skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki, w szczególności spowodowane zdarzeniami losowymi, zaniechaniem lub zamierzeniem pewnego rodzaju działalności (w tym również istotną zmianą metod produkcji lub sprzedażą zorganizowanej części jednostki) oraz postępowaniem układowym lub naprawczym..

Do zysków nadzwyczajnych danego roku zalicza się wyłącznie wpłacone zyski, natomiast w zakresie strat obowiązuje zachowywanie wszystkich, o których wiadomość uzyskano do dnia rzeczywistego sporządzenia zamknięcia ksiąg rachunkowych.

W końcu roku obrotowego pod datą 31 grudnia księguje się na *stronie Wn konta 860*:

- sumy poniesionych w roku obrotowym kosztów ujętych na **koncie 400, 401**,
- zmniejszenie stanu produktów oraz rozliczeń międzyokresowych na końcu roku w stosunku do stanu na początku roku (**Ma konto 490**),

- wartość sprzedanych materiałów (**Ma konto 760**),
- pozostałe koszty operacyjne (**Ma konto 760**),
- sumy kosztów finansowych (**Ma konto 750**),

Na stronie Ma konta 860 ujmuje się:

- przychody ze sprzedaży usług (**Wn konto 720**),
- zwiększenia stanu produktów oraz rozliczeń międzyokresowych na końcu roku w stosunku do stanu na początku roku (**Wn konto 490**),
- przychody finansowe (**Wn konto 750**),
- pozostałe przychody (**Wn konto 760**),
- przeniesienie pokrycia kosztów amortyzacji (**761**)

Saldo konta **860** wykazuje:

- w ciągu roku nadwyżkę zysków nad stratami (saldo **Ma**) lub strat nad zyskami (saldo **Wn**),
- na koniec roku obrotowego wynik finansowy dodatni (saldo **Ma**) lub ujemny (**Wn**).

W roku następnym pod datą zatwierdzenia sprawozdania finansowego salda **konta 860** przeksięgowuje się na **konto 800 „fundusz jednostki”**.

**TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 860
“STRATY (860S) I ZYSKI NADZWYCZAJNE (860Z) ORAZ WYNIK
FINANSOWY”**

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
A. obroty w ciągu roku.		
A.	Straty w składnikach majątku obrotowego spowodowane zdarzeniami losowymi.	101, 240, 310
2.	Straty związane z usuwaniem skutków zdarzeń losowych	101,130,201, 231, 234,249
B. Ustalenie wyniku finansowego w końcu roku obrotowego.		
1.	Przeniesienie poniesionych kosztów (według rodzaju)	400
2.	Zmniejszenie stanu produktów	490

3. Przeniesienie wartości sprzedanych usług w cenie zakupu lub nabycia	720
4. Przeniesienie dotacji przekazanych przez gospodarke pozabudżetową	740
5. Przeniesienie kosztów finansowych	750
6. Przeniesienie pokrycia kosztów amortyzacji	761
7. Przeniesienie pozostałych kosztów	760
8. Przeksięgowanie podatków i innych obowiązkowych rozliczeń z budżetem obciążających wynik finansowy	870
C. Przeksięgowanie dodatniego wyniku finansowego (zysku netto) za rok ubiegły (pod datę przyjęcia sprawozdania finansowego).	800

**TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 860W
“WYNIK FINANSOWY”**

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
A. Obroty w ciągu roku.		
1.	Otrzymane odszkodowanie od towarzystw ubezpieczeniowych i innych podmiotów.	131, 249
B. Ustalenie wyniku finansowego w końcu roku obrotowego.		
1.	Przeniesienie przychodów ze sprzedaży produktów (wyrobów, półfabrykatów, usług).	720
2.	Przeniesienie dotacji otrzymanych na finansowanie działalności gospodarki pozabudżetowej.	740
3.	Przeniesienie przychodów finansowych	750
4.	Przeniesienie pozostałych przychodów	760
5.	przeksięgowanie równowartości zwiększeń stanu produktów i rozliczeń międzyokresowych występujących	490

na koniec roku w stosunku do stanu na początku roku

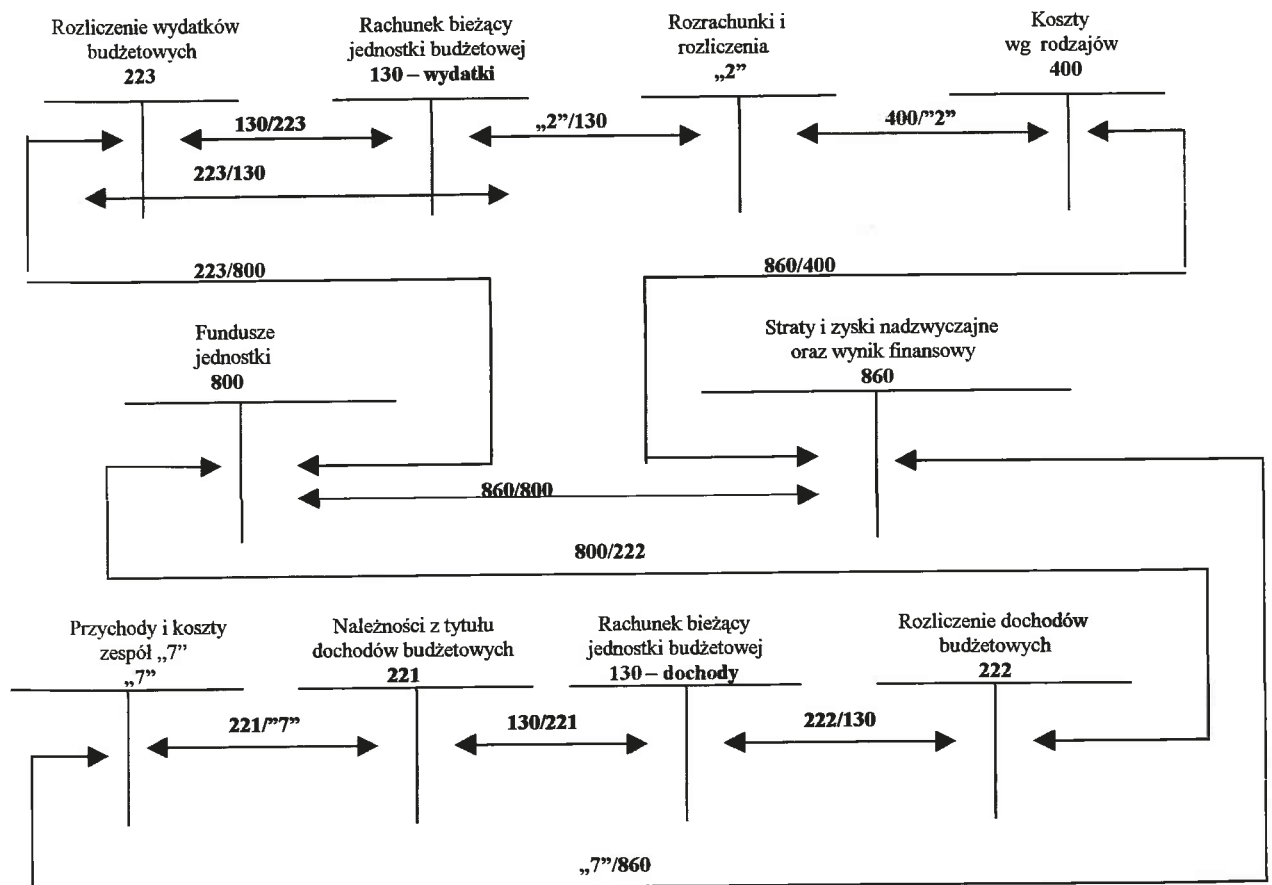
C. Przeksięgowanie ujemnego wyniku finansowego (straty netto) za rok ubiegły (pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego).

800

UWAGA:

Nie prowadzi się kont księgi głównej, nie ustala się wyniku finansowego dla samych tylko środków specjalnych i kasowych funduszy celowych, które funkcjonują w ramach jednostki budżetowej.

Schemat ewidencji księgowej wyniku finansowego i jego rozliczenie przedstawia poniższy schemat:

□ **Konto 860S, 860Z – „Straty nadzwyczajne i zyski nadzwyczajne”.**

Na kontach tym prowadzi się ewidencję zdarzeń trudnych do przewidzenia występujących poza działalnością jednostki i nie związanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenie.

Natomiast inne operacje związane z ryzykiem utraty lub zniszczenia należy odpowiednio księgować Wn lub Ma konto 760 „Pozostałe przychody i koszty”.

ZESPÓŁ 9 – Dochody, wydatki, rozliczenia międzyokresowe, fundusze i wyniki budżetu.

9.1

Przeznaczenie konta

Konta zespołu 9 służą do ewidencji:

- osiągniętych dochodów budżetu (901),
- dokonanych wydatków budżetu (902),
- wydatków niewykonanych,
- wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego,
- osiągniętych dochodów z tytułu realizacji funduszy pomocowych,
- wydatków dokonanych w ciężar funduszy pomocowych (908),
- rozliczeń międzyokresowych (909),
- operacji mających wpływ na stan skumulowanych niedoborów i nadwyżek z lat ubiegłych (960A),
- operacji pozwalających ustalić wynik wykonania budżetu za dany rok budżetowy, czyli deficyt lub nadwyżkę (961-01; 961-02),
- operacji niekasowych wpływających na wynik wykonania budżetu (962),
- przychodów i rozchodów dotyczących prywatyzacji (968).

□ **Konto 901 – Dochody budżetu.**

Konto 901 służy do ewidencji osiągniętych dochodów wśród których należy wyodrębnić:

1. dochody realizowane wyłącznie w budżecie gminy, miasta na prawach powiatu, takich jak:

- udziały we wpływach dochodów budżetu państwa oraz dochody z tytułu podatków i opłat pobieranych na rzecz gminy przez urzędy skarbowe,
 - udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych,
 - subwencja ogólna,
 - dotacje celowe z budżetu państwa,
 - dotacje z funduszy celowych i od innych jednostek samorządu terytorialnego,
 - dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego,
 - dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego z innych źródeł,
2. odsetki od środków na rachunkach bieżących budżetu i na lokatach terminowych oraz odsetki od pożyczek udzielonych z budżetu,
 3. wpłaty nadwyżek środków obrotowych przez zakłady budżetowe,
 4. dochody z tytułu niewykorzystania środków na wydatki niewygasające,
 5. dochody realizowane przez jednostki budżetowe w tym także przez Urząd jst.
- Ponadto na koncie 901 mogą być ujmowane dochody własne, takie jak:
- podatki i opłaty realizowane przez urząd gminy bezpośrednio na rachunek budżetu,
 - pozostałe dochody urzędu jako jednostki budżetowej.
- Ewidencja szczegółowa do konta 901 powinna umożliwić ustalenie stanu poszczególnych dochodów budżetu wg podziałek klasyfikacji budżetowej.
- Saldo konta 901 oznacza sumę osiągniętych dochodów budżetu za dany rok.
- Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego saldo tego konta przenosi się na konto 961.

**TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 901
“DOCHODY BUDŻETU”**

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Niewykorzystane dotacje celowe	133
2.	Inne zmniejszenia dochodów budżetu	133
3.	Przeniesienie salda konta 901 pod datą ostatniego dnia roku budżetowego	961

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 901
“DOCHODY BUDŻETU”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Udziały we wpływach z dochodów budżetu państwa oraz dochody z tytułu podatków i opłat pobieranych na rzecz gmin przez urzędy skarbowe	
	a) wpływ dochodów w miesiącach styczeń – grudzień należnych za te miesiące,	133
	b) wpływ dochodów w lutym, marcu, czerwcu, sierpniu, wrześniu, listopadzie i grudniu należnych za poprzednie miesiące (np. w marcu za luty)	133
	c) przeniesienie dochodów za marzec, czerwiec, wrzesień i grudzień otrzymanych w następnym miesiącu	224
2.	Przypis otrzymanych udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych na dochody poprzedniego miesiąca	224
3.	Wpływ subwencji ogólnej (z wyłączeniem subwencji oświatowej) otrzymanej w grudniu za styczeń następnego roku	133
4.	Przypis w styczniu subwencji oświatowej otrzymanej w grudniu a należnej za styczeń następnego roku	909
5.	Wpływ dotacji celowych należnych za dany rok	133
6.	Przypis w styczniu dotacji celowych otrzymanych w grudniu a dotyczących stycznia następnego roku	909
7.	Wpływ dotacji z funduszy celowych i od innych jednostek samorządu terytorialnego	133
8.	Wpływ dofinansowania zadań własnych z innych źródeł	133
9.	Wpływ nadwyżki środków obrotowych zakładów budżetowych	133
10.	Odsetki od lokat bankowych i od środków na rachunku bankowym	133
11.	Odsetki od pożyczek udzielonych	133
12.	Niewykorzystane środki na wydatki niewygasające	904
13.	Dochody należne z tytułu realizacji zadań administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	224

14. Zwroty niewykorzystanych dotacji przekazanych z budżetu innym jednostkom samorządu terytorialnego	133/224
15. Okresowe sprawozdania urzędu i innych jednostek budżetowych o dochodach	222

Operacje o numerach 1 – 14 nie wymagają księgowania równoległych w urzędzie jako jednostce budżetowej.

Operacji nr 15 w jednostce budżetowej odpowiada zapis:

Wn 800 FUNDUSZ JEDNOSTKI

Ma 222 Rozliczenie dochodów budżetowych

□ **Konto 902 - „Wydatki budżetowe”**

Konto 902 służy do ewidencji dokonanych wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie stanu poszczególnych wydatków budżetu wg podziałek klasyfikacji budżetowej.

Saldo Wn oznacza sumę dokonanych wydatków budżetu za dany rok i podlega przeniesieniu pod datą ostatniego dnia roku budżetowego na konto 961.

TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 902

“WYDATKI BUDŻETOWE”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Okresowe sprawozdanie Urzędu innych jednostek budżetowych	223
2.	Wydatki objęte planem finansowym Urzędu zrealizowane bezpośrednio z rachunku budżetu	133
3.	Wydatki objęte planem finansowym Urzędu realizowane z kredytu uruchamianego w drodze zleceń płatniczych w ciężar rachunku kredytowego	134

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 902
“WYDATKI BUDŻETOWE”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Zwroty środków bezpośrednio na rachunek budżetu Zmniejszające wykonanie wydatków w danym roku budżetowym	133
2.	Przeniesienie salda konta 902 pod datą ostatniego dnia roku budżetowego	961

Zrealizowane w budżecie wydatki Urzędu w ewidencji Urzędu jako jednostki budżetowej mogą być ujmowane na trzy sposoby:

- na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki budżetowej”,
- na koncie 220 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,
- na koncie 800 “Fundusz jednostki w korespondencji ze stroną Wn odpowiednich kont Urzędu”.

W kolumnie “*wydatki wykonane*” sprawozdania Rb 28S – wykazuje się wydatki dokonane budżetu (konto 902) i wydatki niewykonane (903).

□ **Konto 903 – „Niewykonane wydatki”.**

Konto 903 - służy do ewidencji niewykonanych wydatków zatwierdzonych do realizacji w latach następnych.

Na stronie Wn konta 903 ujmuje się wartości niewykonanych wydatków zatwierdzonych do realizacji w latach następnych w korespondencji z kontem 904.

Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego saldo konta 902 przenosi się na konto 961.

□ **Konto 904 – „Niewygasające wydatki”.**

Konto 904 – służy do ewidencji niewygasających wydatków, a właściwie do rezerw na te wydatki.

Konto 904 może wykazywać saldo MA do czasu zrealizowania planu niewygasających wydatków lub do czasu wygaśnięcia planu niewygasających wydatków i oznacza stan rezerw na wydatki niewygasające.

TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 904
“ NIEWYGASAJĄCE WYDATKI”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Wydatki Urzędu dokonane w ciężar planu wydatków niewygasających – bez wyodrębnienia rachunku bieżącego jednostki budżetowej	133
2.	Wydatki Urzędu i jednostek budżetowych dokonane w ciężar planu wydatków niewygasających na podstawie wewnętrznych sprawozdań	223
3.	Przeniesienie w wysokości środków nie wykorzystanych na realizację planu wydatków niewygasających lub po wygaśnięciu planu wydatków na dochody budżetowe	901

Na stronie MA konta 904 ujmuje się wielkości zatwierdzonych niewykorzystanych wydatków w korespondencji z kontem 903 lub 902.

Księgowanie wydatków niewykonanych i niewygasających w budżetach samorządowych

A. W roku ustalenia wykazu:

1. Kwoty ujęte w wykazie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego (na podstawie art.130 ust.2 ustawy o finansach publicznych np. 50.000 zł.),
2. Wyodrębnienie środków na niewygasające wydatki na wyodrębnionym subkoncie podstawowego rachunku bankowego jednostki samorządu terytorialnego (wskazane jest aby to były lokaty terminowe złożone nie później niż 31 grudnia),
3. Przeksięgowanie w końcu roku salda konta „*niewykorzystane środki*” na konto 961 „*niedobór lub nadwyżka budżetu*”, które to konto służy do ustalenia niedoboru lub nadwyżki budżetowej danego roku.

**903 Niewykorzystane
wydatki**

1) 50 000	3) 50 000
-----------	-----------

**961 Niedobór lub nadwyżka
budżetu**

3) 50 000 saldo z 902	saldo z 901
--------------------------	-------------

**904 Niewygasające
wydatki**

1) 50 000

saldo występuje w
bilansie jako
„Rezerwa
na niewygasające
wydatki

133 Rachunek budżetu

stan x	2) 50 000
--------	-----------

**133 Rachunek budżetu
(subkonto niewygasających
wydatków)**

2) 50 000

2. W latach następnych:

4. Przelew środków z wyodrębnionego subkonta podstawowego rachunku bankowego na rachunek jednostki realizującej zadanie ze środków niewygasających wydatków (w terminach zabezpieczających terminową zapłatę zadań objętych wykazem) razem 49 000,
5. Wydatki zrealizowane przez samorządową jednostkę budżetową (na podstawie sprawozdania Rb 28 NW) np. 49 000,
6. Przeniesienie niewykorzystanych niewygasających wydatków po upływie terminów określonych w wykazie tych wydatków (np. 1000 zł.),
7. Przeniesienie niewykorzystanych środków na niewygasające wydatki na rachunek budżetu.

**133 Rachunek budżetu
(subkonto niewygasających
wydatków)**

Sp. 50 000	4) 49 000
	7) 1 000

**223 Rozliczenie wydatków
budżetowych***

4) 49 000	5) 49 000
-----------	-----------

**904 Niewygasające
wydatki**

5) 49 000	Bo. 50 000
6) 1 000	

133 Rachunek budżetu

7) 1 000

901 Dochody budżetu

6) 1 000

*) Subkonto rozliczenia wydatków niewygasających.

□ **Konto 907 – „Dochody z funduszy pomocowych”**

Konto 907 służy do ewidencji osiągniętych dochodów ze środków funduszy pomocowych.

Należy jednak mieć na uwadze, że na tym koncie nie są ujmowane dochody uzyskane ze środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi, gdyż środki te zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – są dochodami tych jednostek i są ujmowane na koncie 901.

Na stronie WN konta 907 ujmuje się przeniesienie _na końcu roku sumy osiągniętych dochodów na konto 967.

Na stronie MA 907 ujmuje się dochody osiągnięte z tytułu realizacji funduszy pomocowych w korespondencji z kontem 137 wpływy bezpośrednie.

Ewidencja szczegółowa do konta 907 powinna umożliwić ustalenie stron poszczególnych dochodów z tytułu funduszy wg ich rodzajów.

□ **Konto 908 – „Wydatki z funduszy pomocowych”**

Konto 908 służy do ewidencji dokonanych w ciężar środków funduszy pomocowych (z wyłączeniem środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi).

Na stronie Wn konta 908 ujmuje się wydatki z realizacji wydatków ze środków funduszy pomocowych:

- bezpośrednio wpłaty z rachunku środków funduszy pomocowych w korespondencji z kontem 137.

Na stronie Ma konta 908 ujmuje się przeniesienie w końcu roku sumy dokonanych wydatków na konto 967.

Ewidencja szczegółowa do konta 908 powinna umożliwić ustalenie stron poszczególnych wydatków z poszczególnych funduszy pomocowych.

□ **Konto 909 – „Rozliczenia międzyokresowe”.**

Konto 909 służy do ewidencji rozliczeń międzyokresowych dotyczących wydatków przyszłych okresów.

Ewidencja szczegółowa do konta 909 powinna umożliwiać ustalenie stanu rozliczeń międzyokresowych według ich tytułów.

Konto 909 może wykazywać dwa salda:

- saldo strony Wn oznacza rozliczenia z tytułu zobowiązań, które w momencie zapłaty staną się wydatkami.
- saldo strony Ma oznacza rozliczenia z tytułu dochodów otrzymanych, które w następnym roku budżetowym zostaną zaliczone do dochodów wykonanych, oraz należności, które w momencie zapłaty staną się dochodami.

TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 909

“ ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Przypis w styczniu otrzymanej w grudniu, a zaliczonej do dochodów stycznia subwencji oświatowej	901
2.	Przypis w styczniu otrzymanych w grudniu a zaliczonych do dochodów stycznia dotacji celowych	901

3. Przeksięgowanie uprzednio naliczonych odsetek z tytułu nieterminowego przekazywania dochodów z budżetu państwa i z urzędów skarbowych w momencie ich zapłaty	224
4. Zarachowanie odsetek od zaciągniętych kredytów	134
5. Zarachowanie odsetek od zaciągniętych pożyczek	260
6. Przeksięgowanie odsetek od udzielonych pożyczek w momencie zapłaty lub umorzenia	250

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 909
“ ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE ”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Otrzymana w grudniu subwencja oświatowa za styczeń następnego roku	133/224
2.	Otrzymane w grudniu dotacje celowe będące dochodami wykonanymi stycznia następnego roku	133
3.	Przeksięgowanie odsetek od zaciągniętych kredytów w momencie zapłaty lub umorzenia	134
4.	Przeksięgowanie odsetek od zaciągniętych pożyczek w momencie zapłaty lub umorzenia	260
5.	Zarachowanie odsetek od udzielonych pożyczek	250
6.	Naliczone odsetki od nieterminowego przekazywania dochodów przez budżet państwa i urzędy skarbowe	224

□ **Konto 961 – „Skumulowana nadwyżka lub niedobór w zasobach budżetu”**

Konto 960 służy do ewidencji skumulowanych niedoborów lub nadwyżek budżetu z lat ubiegłych.

Konto 960 może wykazywać saldo Wn lub saldo strony Ma.

TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 960
“ SKUMULOWANA NADWYŻKA LUB NIEDOBÓR NA ZASOBACH
BUDŻETU”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Przebieganie w roku następnym pod datą zatwierdzenia budżetu, deficytu budżetu za poprzedni rok	961
2.	Przebieganie w roku następnym pod datą zatwierdzenia budżetu, ujemnego wyniku na operacjach niekasowych za poprzedni rok	962

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 960
“ SKUMULOWANA NADWYŻKA LUB NIEDOBÓR NA ZASOBACH
BUDŻETU”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Przebieganie w roku następnym pod datą zatwierdzenia budżetu, nadwyżki budżetu za poprzedni rok	961
2.	Przebieganie w roku następnym pod datą zatwierdzenia budżetu, dodatniego wyniku na operacjach niekasowych za poprzedni rok	962

□ **Konto 961 – „Niedobór lub nadwyżka budżetu”.**

Konto 961 służy do ewidencji wyniku wykonania budżetu czyli deficytu lub nadwyżki.

Na koniec roku konto 961 może wykazywać saldo Wn oznaczające stan deficytu lub saldo Ma oznaczające stan nadwyżki.

TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 961
“ NIEDOBÓR LUB NADWYŻKA BUDŻETU”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Przeniesienie w końcu roku poniesionych w ciągu roku wydatków budżetu	902
2.	Przeniesienie w końcu roku niewykonanych wydatków zatwierdzonych do realizacji w latach następnych	903
3.	Przeniesienie w roku następnym pod datą zatwierdzenia budżetu, nadwyżki za rok poprzedni	960

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 961
“ NIEDOBÓR LUB NADWYŻKA BUDŻETU”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Przeniesienie w końcu roku zrealizowanych w ciągu roku dochodów budżetowych	902
2.	Przeniesienie w roku następnym pod datą zatwierdzenia budżetu, deficytu za rok poprzedni	960

□ **Konto 962 – „Wynik na pozostałych operacjach”.**

Konto 962 służy do ewidencji pozostałych operacji niekasowych wpływających na wynik wykonania budżetu.

Na stronie Wn konta 962 ujmuje się w szczególności koszty finansowe oraz pozostałe koszty operacyjne związane z operacjami budżetowymi.

Na stronie Ma konta 962 ujmuje się w szczególności przychody finansowe oraz pozostałe przychody operacyjne związane z operacjami budżetowymi.

Na koniec roku konto 962 może wykazywać saldo Wn lub Ma.

Saldo Wn oznacza wynik ujemny na operacjach niekasowych, zaś saldo Ma – dodatni wynik na tych operacjach.

W roku następnym pod datą zatwierdzenia bilansu saldo konta 962 przenosi się na konto 960 „WYNIK FINANSOWY”.

TYPOWE ZAPISY STRONY WN KONTA 962
“ WYNIK NA POZOSTAŁYCH OPERACJACH”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Umorzenie całości lub części pożyczki udzielonej	250
2.	Ujemne różnice kursowe od kredytów zaciąganych w walutach obcych	134
3.	Dyskonto od wyemitowanych instrumentów finansowych	260
4.	Przebieganie w roku następnym pod datą zatwierdzenia budżetu dodatniego wyniku na operacjach niekasowych	960

TYPOWE ZAPISY STRONY MA KONTA 962
“ WYNIK NA POZOSTAŁYCH OPERACJACH”

Lp.	Treść operacji	konto przeciwstawne
1.	Umorzenie zaciągniętego kredytu bankowego	134
2.	Dodatnie różnice kursowe od kredytów w walutach obcych	134
3.	Umorzenie zaciągniętych pożyczek	260
4.	Przebieganie w roku następnym, pod datą zatwierdzenia budżetu, ujemnego wyniku na operacjach niekasowych	960

□ **Konto 967 – „Fundusze pomocowe”.**

Konto 967 służy do ewidencji stanu funduszy pomocowych.

Na stronie Wn konta 967 ujmuje się w końcu roku zrealizowane w ciągu roku wydatki z funduszy pomocowych – konto 908 - zaś po stronie Ma wpływ środków na rachunek środków funduszy pomocowych i przebieganie w końcu roku z konta 907 zrealizowanych w ciągu roku dochodów.

Konto 967 może wykazywać saldo strony Ma oznaczające stan funduszy pomocowych.

□ **Konto 968 – „Prywatyzacja”**

Konto 968 służy do ewidencji przychodów i rozchodów dotyczących prywatyzacji.

Na stronie Wn ujmuje się rozchody pokryte środkami z prywatyzacji w korespondencji z kontem 133.

Na stronie Ma ujmuje się przychody z prywatyzacji w korespondencji z kontem 133.

Konto 968 może wykazywać saldo Ma oznaczające stan środków z prywatyzacji.

□ **Konto 998 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”.**

(analityka w poszczególnych rozdziałach z podziałem na paragrafy)

Wn	Ma
<ul style="list-style-type: none"> – Równowartość zmniejszenia zaangażowania z tytułu odstąpienia lub zmniejszenia wartości zawartych umów i podpisanych zamówień oraz zmiany poprzednio wydanych decyzji, – Równowartość sfinansowanych wydatków budżetowych w danym roku budżetowym, – Równowartość zaangażowania wydatków danego roku, które będzie obciążało wydatki roku następnego i ewentualnie dalszych lat. 	<p>Stan zaangażowania wydatków na 2002r. wynikający z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niezapłaconych zobowiązań (zarówno wymagalnych, jak i nie wymagalnych) wg stanu na 31 grudnia 2001r. (w tym z tyt. „13”), 2. Inwentaryzacji wartości występujących na 1.01.2002r. warunkowych zobowiązań wynikających z będących w toku realizacji podpisanych wcześniej umów i zamówień planowanych do zapłaty w 2002r. 3. Zawartych w danym roku umów i podpisanych zamówień z terminem płatności w tym roku, 4. Wydanych decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje wydatki budżetowe w danym roku.

Na koniec roku konto to nie może wykazywać salda.

- **Konto 999 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”.**
(analityka w poszczególnych rozdziałach z podziałem na paragrafy)

Wn	Ma
<p>– Na początku każdego roku równowartość zaangażowania wydatków dokonanych w latach poprzednich (w tym zobowiązań występujących na 31.12.) przeksięgowuje się na konto 998 „Zaangażowanie wydatków roku bieżącego”.</p>	<p>– Równowartość zaangażowania wydatków budżetowych dokonanego na podstawie umów i zamówień oraz decyzji podpisanych do 31 grudnia danego roku, z których wynika, że będą obciążały wydatki lat następnych,</p> <p>– Stan zobowiązań do pokrycia z wydatków planowanych na rok następny.</p>

Na koniec roku może wystąpić saldo Ma, które będzie wskazywało równowartość zaangażowania wydatków budżetowych lat przyszłych.

U W A G A:

Dane potrzebne do ustalenia zaangażowania wydatków budżetowych występującego na początku 2002r. muszą wynikać z:

- 1) wykazu zobowiązań występujących na 31 grudnia 2001r.
- 2) inwentaryzacji zaangażowania wynikającego z zawartych umów i podpisanych zamówień oraz wydanych decyzji jeszcze nie zrealizowanych, których termin zapłaty ustalono na 2002 lub późniejsze lata.

Konto 998 służy do prawnego zaangażowania wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku budżetowego.

Na stronie Ma konta 998 ujmuje się zaangażowanie wydatków czyli wartości umów, decyzji, zobowiązań z roku poprzedniego i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym.

Po stronie Ma konta 998 mają być ujmowane w ciągu roku budżetowego korekty, które będą powodowały zmniejszenie zaangażowania np. odejście pracownika na emeryturę, prawne wycofanie wydanej decyzji. Korekty należy dokonywać zapisem czerwonym po stronie MA konta 998.

Na stronie Wn ujmuje się na koniec roku budżetowego:

- równowartość sfinansowanych wydatków budżetowych w danym roku budżetowym,

- równowartość zaangażowanych wydatków, które będą obciążały wydatki roku następnego.

Do konta roku 998 prowadzona jest szczegółowa ewidencja wg podziału klasyfikacji budżetowej.

W trakcie roku strona Ma konta 998 wskazuje wartości zaangażowania, które wykazuje się w sprawozdaniu Rb-28 i Rb-28S.

Konto 999 ma służyć do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych przyszłych lat.

Na stronie Wn konta 999 ujmuje się równowartość wydatków budżetowych zaangażowanych w latach poprzednich, a obciążających plan finansowy roku bieżącego jednostki budżetowej.

Na stronie Ma konta 999 ujmuje się wysokość zaangażowanych wydatków lat przyszłych.

Po obu stronach konta można ujmować powstałe korekty wartości zaangażowania.

Tak jak do konta 998 tak i do konta 999 jest prowadzona szczegółowa ewidencja wg podziałek klasyfikacji budżetowej.

Na koniec roku konto 999 może wykazywać saldo Ma odpowiadające zaangażowaniu wydatków budżetowych lat przyszłych.

W sprawozdaniach Rb 28 i Rb-28S wykazuje się wartości, które wynikają z ewidencji księgowej konta 998 strony Ma a w szczególności dział, rozdział, paragraf klasyfikacji budżetowej.

Zaangażowanie wykazywane w sprawozdaniach wynika z ewidencji księgowej.

Zaangażowanie nie może być wyższe od planu.

W sytuacji gdy z ewidencji wynika zaangażowanie wyższe od planu – wykazujemy w sprawozdaniu oraz niezwłocznie przystępujemy do czynności sprawdzających ten stan w konsekwencji należy zwrócić się o zwiększenie planu, niepodpisywanie dalszych umów, decyzji bez zwiększenia wcześniejszego planu.

Zaangażowanie jest etapem, który poprzedza dokonanie wydatku, a także obejmuje wartość wydatkowanych kwot w ramach zatwierdzonego planu finansowego.

Wykonanie danego wydatku nie powoduje zmniejszenia zaangażowania a to oznacza, że wykazane w sprawozdaniach wartości powinny bilansować się w sposób następujący: Wartości wykazane w kolumnie „*wykonanie*” plus kolumna „*zobowiązania ogółem*” powinny być równe lub mniejsze od wartości wykazanej w kolumnie „*zaangażowanie*”.

To właśnie z tych sprawozdań sporządzonych z dużą szczegółowością możemy dowiedzieć się o działalności finansowej jednostki oraz o ewentualnych jej zagrożeniach w realizacji zadań.

Sprawozdania stanowią istotne narzędzie zarządzania jednostką. Z tych sprawozdań wnioskujemy czy jednostka posiada jeszcze środki w planie czy może podpisać dodatkowe umowy, wydać decyzje.

7. Zasady sporządzania sprawozdań finansowych:

□ Bilans skonsolidowany

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	SKONSOLIDOWANY BILANS Jednostki samorządu terytorialnego	Adresat
Numer Identyfikacyjny REGON dzień 200.....r.	Wysłać bez pisma przewodniego

AKTYWA	Stan na Początek roku	Stan na koniec roku	PASYWA	Stan na Początek roku	Stan na koniec roku
A. AKTYWA TRWAŁE			A. FUNDUSZE		
I. Wartości niematerialne i prawne			I. Fundusze jednostek		
II. Rzeczowe aktywa trwałe			II. Skumulowana nadwyżka lub niedobór na zasadach budżetu (+/-)		
1.1. Grunty			III. Nadwyżka lub niedobór budżetu (+/-)		
1.2. Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej			IV. Wyniki finansowe roku bieżącego		
1.3. Pozostałe środki trwałe			1.1. Zysk netto		
1.4. Inwestycje (środki trwałe w budowie)			1.2. Strata netto (-)		
1.5. Środki przekazane na poczet inwestycji (środków trwałych w budowie)			V. Wyniki finansowe lat ubiegłych		
III. Długoterminowe aktywa finansowe			1.1. Zysk netto		
1.1. Akcje i udziały			1.2. Strata netto (-)		
1.2. Papiery wartościowe długoterminowe			VI. Odpisy z zysku i nadwyżki środków obrotowych roku bieżącego (-)		
1.3. Inne			VII. Pozostałe pozycje		
IV. Należności finansowe długoterminowe			B. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		
V. Wartość mienia zlikwidowanych jednostek			I. Zobowiązania finansowe długoterminowe		
B. AKTYWA OBROTOWE			II. Pozostałe zobowiązania długoterminowe		
I. Zapasy			C. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE I FUNDUSZE SPECJALNE		
II. Należności i roszczenia			I. Zobowiązania finansowe krótkoterminowe		
III. Należności finansowe krótkoterminowe			II. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe		
IV. Środki pieniężne			III. Rezerwy na zobowiązania		

V. Krótkoterminowe papiery wartościowe			IV. Fundusze specjalne		
C. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE			D. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE		
D. INNE AKTYWA			E. INNE PASYWA		
SUMA AKTYWÓW			SUMA PASYWÓW		

Jednostki samorządu terytorialnego, sporządzając bilans skonsolidowany, mogą rozszerzyć zakres pozycji.

Informacje uzupełniające istotne dla rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej i majątkowej.

.....

.....